Leto XLV. - Štev. 15 (2239) - Četrtek, 22. aprila 1993 - Posamezna številka 1200 lir

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/I/I/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 536978 - Poštni t/rn 11234499

TAXE PERÇUE | GORIZIA
TASSA RISCOSSA | ITALY

V Italiji so za spremembe

Nedeljsko izrekanje za osem referendumskih vprašanj v Italiji je plebiscitarno potrdilo hotenje ogromne večine državljanov, da pride do sprememb v delovanju političnih strank in javnih ustanov, začenši s parlamentom. Od osmih referendumov so po pomembnosti izstopali trije: referendum za spremembo volilnega sistema od proporcionalnega k večinskemu, referendum za odpravo rednega financiranja strank in referendum za odpravo kazenskih sankcij za uživalce mamil. Značilno je, da je najvišji odstotek glasov bil oddan za odpravo financiranja strank iz javnih sredstev, kar je po presenetljivih odkritjih sodstva glede podkupnin povsem razumljivo. Najnižji odstotek pritrdilnih glasov pa je prejel referendum za odpravo kazenskega pregona mamilašev, kar pomeni, da so se ljudje ob tem vprašanju malo bolj zamislili kot pri drugih referendumih. Iz rezultatov je tu razvidno, da je velika večina državljanov glasovala za celoten paket referendumov (razen delnega odklona pri vprašanju kazni za uživalce mamil) in se ni spuščala v razmotrivanja, kako bo recimo z reformo volitev za poslance in kako bodo lahko pravično zastopane tudi opozicijske stranke in narodne manjšine. Glasovali so enostavno za odpravo nekaterih zakonskih določil in s tem izrazili odločno zahtevo po spremembi pravil igre med strankami za oblast, neglede na razne nejasnosti, kako in v kakšnem dejanskem obsegu to doseči.

KAJ SEDAJ

Izidi referendumov pravno in politično obvezujejo vlado, stranke in parlament, da v najkrajšem možnem času sedanje zakone nadomestijo z novimi in tako uresničijo voljo volivcev. Vse gotovo ne bo šlo tako lahko in enostavno, kajti stranke, ki so se sicer izjavljale za podporo referendumom, imajo različne interese, ki jih bodo morale uskladiti, če naj pride do novega volilnega sistema tudi za poslansko zbornico. Predvideti je treba, da bodo prav te reforme najtrši oreh. Tu se znajo stvari zaplesti in zavleči, ker mora poslanska zbornica odločati pravzaprav o svoji usodi, medtem ko so se za volitve senata volivci že izrekli. S tem v zvezi se odpira cela vrsta vprašanj glede celotnega volilnega postopka in po katerem večinskem vzorcu, naj se Italija zgleduje: po angleškem (čistem večinskim sistemu) ali po francoskem (omiljenem večinskem sistemu, z uvedbo dveh krogov volitev). O vsem tem morajo sedaj razmišljati politiki in stranke v parlamentu.

Po izidu nedeljskih referendumov je stopilo spet v ospredje vprašanje nove vlade. Predsedni Amato je namreč izjavil, da se je delo njegove vlade v sedanji sestavi izčrpalo. Iz tega sledi, da je treba sedanjo vlado

(se nadaljuje na 4. str.)

Skavtizem med nami

V petek, 23. aprila, je god sv. Jurija. Sv. Jurij je sicer v zadnjem času pri germansko natančnih zgodovinarjih padel nekoliko v nemilost, toda kljub temu ostaja med najbolj priljubljenimi krščanskimi svetniki. V Sloveniji je bilo leta 1971 2897 ljudi s tem imenom, sv. Juriju je bilo istega leta posvečenih 70 cerkva. Sv. Jurij velja za vzor poguma in viteštva in zato ni naključje, da ga je krščanski skavtizem izbral za svojega zavetnika. »Jurjevanje« je osrednja skavtska prireditev. Na ta dan starejši skavti sprejmejo v svojo sredo nove člane in članice, ki obljubijo, da bodo zvesti Bogu in domovini, da bodo pomagali bližnjemu in da bodo izpolnjevali skavtske zakone.

Tudi slovenski skavti, na Tržaškem, Goriškem in v Sloveniji, bodo te dni imeli svoja jurjevanja. V Sloveniji je skavtizem le ena od mnogih oblik krščansko usmerjene vzgoje mladih. Pri nas pa zavzema to gibanje med mladimi osrednje, rekel bi odločilno mesto. Zato ta praznik ne more neopažen mimo nas. Med pripadniki povojnih rodov smo mnogi (morda celo večina) rasli iz izkušenj in iz duha skavtizma. Skavtizmu smo torej dolžniki. Obenem pa se moramo vsi, nekdanji in sedanji člani skavtske organizacije, nenehno zavedati, da je tudi skavtizem odgovoren za rast naše skupnosti. Za njeno človeško, narodno in versko rast.

Kaj naj torej želimo slovenskemu zamejskemu skavtizmu ob njegovem osrednjem prazniku? Troje: naj ostane zvest svojim izvirom, naj ostane zvest skupnosti, katere izraz je, in naj se na zunanje spodbude odziva z zrelim posluhom; upošteva naj utemeljene in dobronamerne kritike in predloge, na neupravičene očitke pa naj se ne ozira.

Tomaž Simčič

Skavtinjam in skavtom!

Ni važno, koliko vas je danes. Če vas je bilo pred leti več ali manj, če število narašča ali pada.

Važno je to: da ste.

Da se nadaljujejo vaši sestanki, vaša večja ali manjša srečanja, vaša povezava z italijanskimi skavti, s skavti v Sloveniji, s taborniki, da se nadaljujejo vaša jurjevanja, taborjenja in tudi vaše glasilo.

S svojim obstojem in s svojo aktivnostjo ste dali našim krajem neizbrisen pečat - pečat mladosti.

Po tolikih letih se vidijo sadovi vašega prizadevanja: zdrava mladina, zdrave družine, v mnogih, po vaši zaslugi, zavest vere in narodne pripadnosti.

V teku svojega obstoja ste doživeli vsega: prvo navdušenje, zorenje, krize, nerazumevanja, razne težave, prerane smrti vaših članov pa tudi veliko veselja in zadoščenja.

Vse te preizkušnje naj vas še bolj utrdijo — vztrajajte! Ker ste mladi, ste vedno naše upanje.

Nadaljujte z bogastvom v srcu tistih vrednot, ki vam jih daje duh skavtizma. Opirajte se vedno na nespremenljivi besedi, ki nam jo vsak dan daje Kristus, naš vzor. Kar ni v skladu s tem, se spreminja, splahne, mine, ker nima trdne podlage.

Pišite še vedno najlepše strani naše zgodovine in nihče ne bo razočaran nad vami.

Vi najprej...

Jurjevanje tržaških skavtov '93

v Mačkoljah

v nedeljo, 25. aprila

— ob 9.00 zbiranje

— ob 9.30 sv. maša

— ob 16.30 družabnost ob tabornem ognju

Jurjevanje goriških skavtov '93

na Vrhu

v soboto, 1. maja

— zbiranje

— sv. maša

— skupno kosilo

— družabnost

Kje je razsodnost

Protagonisti na italijskem pozorišču so danes sodniki. Zbudili so se po dolgem spanju in večina ljudstva je zadovoljna s temi posegi, znani pod imenom »Čiste roke« (Mani pulite) ali na kratko »tangentopoli«.

Predolgo smo bili priča preobjestnosti, kraji, podkupovanju v osebne ali strankarske koristi. In katera stranka je brez greha! Vse to je postalo žalostna in sramotna telenovela in ne vemo, če bo sploh prišla do pravičnega zaključka. Verjetno bo tako, da bodo sodniki v nekaterih krogih le delno zaustavili na nekaterih, zanemarjali pa ostale (šport, tisk, popevskarski svet, zadruge, teater itd.).

Toda poleg zadovoljstva nad vsem tem »čiščenjem« se poraja v treznem človeku zaskrbljenost.

Najprej nad strankami in političnimi voditelji, ker so pač za vse to vedeli in skrivali. Tisk in razni politični krogi vse to instrumentalizirajo v svojo korist proti nasprotniku, in, kar je še hujše, del tiska hujska ljudi. Tako slišimo prenagljene zaključke: končno in smo vedeli... Sicer smo že vedeli na splošno, ne moremo pa se izraziti o posameznikih, dokler ni sodnijske razsodbe. Neodvisni sodnik naj da pravično razsodbo. Pač vemo, da je sodstvo suverено, a ni vedno neodvisno.

Sodnijski pozivi na račun oseb pa gredo po simpatijah: če je nekdo nasprotnik, se ga takoj obsodi in pridemo celo do tega, da ljudje niti nočejo procesov in niti obsodbe, hočejo takoj eksekucijo. Do tega privede človeka fanatizem in nerazsodnot. V takem primeru zgineta besedi pravica in ljubezen.

Stvar pa se stopnjuje, ker so vmes posegle temne sile (n.pr. mafija), ki še bolj dvigajo napetost.

Posledice vsega tega: velika dela so ustavljena, veča se brezposelnost, nov denar gre v švicarske banke, država zgublja vsak ugled pred mednarodno javnostjo.

Letos je leto volitev. Zmedene in ponižane množice bodo šle na volitve. V takih trenutkih človek lahko zgubi čut razsodnosti in odgovornosti, ki edina bi svetovala pametno rešitev.

Država, v kateri živimo, kjer živimo tudi mi, doživlja najhujšo krizo od časa druge svetovne vojne. Trenutna preizkušnja naj nas ne zbega, ne moremo poslušati tiste, ki izrabljajo trenutno krizo v razvratne namene.

Sledimo zdravi pameti!

Edinstveno srečanje v goriškem malem semenišču

Goriško malo semenišče, ki ga je dal zgraditi nadškof Sedej, kot je zgledalo pred 1. svetovno vojno

Leta 1912 je bila dokončana zgradba malega semenišča v Gorici in nadškof F.B. Sedej je sprejel v zavod prve gojence. Toda že leta 1914 se je začela prva svetovna vojna, naslednje leto je v vojno stopila tudi Italija. In semenišče so zaprli.

OBNOVA SEMENIŠČA

Med prvo vojno je semeniška zgradba bila hudo poškodovana. Z vojno odškodnino in s posojilom je nadškofu uspelo, da je stavbo tako popravil, da je leta 1925 lahko sprejel v semenišče prve povojne gojence. Do leta 1940 je v zavodu bila celotna gimnazija z licejem. Vanjo so hodili dijaki iz cele goriške in tudi iz tržaške škofije. Ko je bila šola na višku, jo je obiskovalo do 160 notranjih dijakov: skupno so živeli in študirali Slovenci, Furlani, Italijani in tudi nekaj Hrvatov iz Istre. Posebnost je bila, da so v semeniški gimnaziji imeli tudi pouk slovenščine po tri ure na teden.

PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

Tako je bilo do leta 1940, ko je Italija stopila v drugo svetovno vojno. Semenišče so kmalu rekvirirali za vojaško bolnico in semeniščani so se preselili v Castellerio pri Vidmu. Poleti 1945 je na prizadevanje takratnega škofijskega administratorja msgr. Valentinčiča zavezniška vojaška oblast semeniško zgradbo vrnila škofiji in dve leti je tam znova bila celotna gimnazija z licejem. Ko je septembra 1947 z mirovno pogodbo prišla Primorska pod Jugoslavijo, so odpadli slovenski dijaki. Gimnazija je ostala odprta še kako leto za italijanske semeniščnike. Toda teh je bilo premalo in gimnazijo so ukinili. Velika zgradba je potem služila za slovenske srednje šole, dokler niso zanje zgradili novega poslopja v ulici Puccini. Tedaj se je nadškofijsko vodstvo odločilo, da poslopje proda. Kupila ga je tržaška univerza in v njej namestila fakulteto za mednarodne politične vede. Takšno stanje je danes.

ZBRALI SO SE OD VSEPOVSOD

V spomin na 80-letnico odprtja malega semenišča je vstala pobuda, da bi se srečali bivši gojenci od leta 1925 do 1947. To se je zgodilo v nedeljo, 18. aprila. Prišlo jih je neverjetno mnogo, nad 150 z vseh vetrov, kamor jih je življenje zaneslo. Posebno številni so bili s Primorske onstran meje, saj jih je od tam v zavodu največ študiralo. V auli magni, ki je v nekdanji kapeli, so se zbrali in poslušali razne ne več mlade govornike, ki so obujali spomine na čase v zavodu in na nekatere predstojnike, posebno še na ravnatelja msgr. Igina Valdemarina, ki je bil ravnatelj semenišča od leta 1925 do ukinitve 1947. Čutili smo se znova mlade kljub sivim lasem in starostnim tegobam, pa tudi srečne, da smo se po tolikih letih znova srečali, saj marsikdo ni bil več v semenišču, odkar je zavod zapustil. Med udeleženci je bilo posebno veliko laikov. Videti je bilo, kako lepo število laikov je izšlo iz semeniške gimnazije, ki so številni imeli v življenju tudi ugledne službe in povečini otali zvesti kristjani. Goriško malo semenišče je res bilo blagoslov za vso goriško in tudi tržaško škofijo. Posebno še za našo slovensko skupnost, saj je bila semeniška gimnazija edina ustanova, kjer so se dijaki vzgajali ne samo v krščanski, temveč tudi v narodni zavesti in skupnem bratstvu in strpnosti, kar je pokazalo tudi nedeljsko srečanje, ki se ga je udeležil tudi g. nadškof A.V. Bommarco. Hvala pobudnikom, posebno prof. Tavanu.

Od Slovencev so npr. prišli: Alojz Rebula, Zorko Harej, Drago Legiša, Jožko Gerdol, Albin Sirk, Lucijan Drole, Soban Stanislav, Milko Matičetov, pa nekateri iz Slovenije poleg seveda starejših naših duhovnikov.

K. Humar

ŽIVIMO S CERKVIJO!

Evangelist Marko

25. aprila

Preden je Jezus odšel k svojemu nebeškemu Očetu, ni naročil apostolom, naj napišejo knjigo o njegovem življenju, delu in nauku. V začetku se je oznanilo o Jezusu Kristusu širilo le ustno. Največjo veljavo je imelo pripovedovanje očividcev, ki so Jezusa poznali še iz časa njegovega zemeljskega delovanja. Apostoli so imeli pri tem poseben položaj in avtoriteto. Bili so pač priče tega, kar se je zgodilo. Jezus jim je naročil, naj pripovedujejo o tem, kar so videli in slišali. Apostolska pridiga in pouk pa sta kmalu dobila tudi ustrezne oblike. Ko je rod očividcev pomrl, je bilo nujno zapisati, kar so videli in učili. Tako se je apostolska avtoriteta razširila na učenje Cerkve.

Marko je bil verjetno prvi, ki je 30 let po Jezusovi smrti vse do tedaj zapisane pripovedi zbral in sestavil evangelij, ki se sedaj po njem imenuje. Očitno je bil njegov glavni vir apostol Peter, ki mu je pripovedoval svoje bogate spomine. Markova pripoved je strnjena. Govori o Jezusu in o velikem vstisu, ki ga je naredil na tiste, ki so Jezusa videli in poslušali.

Kdo je bil Marko? Bil je pokristjanjen Jud iz Palestine. Bil je sin Marije in v njeni hiši se je zbiralo jeruzalemsko občestvo. Apostol Pavel in Barnaba sta ga vzela s seboj v Antiohijo; od tu pa ju je Marko kot pomočnik spremljal na misijonskem potovanju na Ciper. A Marko ju je zapustil in se vrnil v Jeruzalem. Leta 62 je bil Marko spet pri Pavlu, ki je bil tedaj ujet v Rimu. V Rimu je bil nekaj časa tudi s Petrom.

Zdi se, da se je iz Rima vrnil v Malo Azijo. To so podatki, ki jih lahko najdemo v Apostolskih delih, v nekaterih listih svetega Pavla in v pismih svetega Petra.

Izročilo pripoveduje, da je Marko ustanovil aleksandrijsko cerkev v Egiptu in bil prvi njen škof. Umrl je mučeniške smrti. Njegov grob pa je v Benetkah, kjer so v 11. stoletju njemu na čast sezidali veličastno cerkev. Njegov god praznujemo 25. aprila.

Stara legenda pripoveduje, da je bil Marko udeležen pri ustanovitvi oglejske cerkve. A to je samo legenda, ki je hotela poudariti važnost Ogleja in njegovega cerkvenega središča.

I.šk.

Revščina in razsipnost v Zambiji

Iz Zambije se je oglasila Terezika Srebernič. Odšla je tja kot laična misijonarka po krajši pripravi v Angliji, da se je priučila angleščini. Iz novega kraja smo prejeli daljše pismo. Iz tega pisma kratek odlomek:

»Oglašam se vam iz ''sončne'' Zambije po dveh mesecih, kar sem tukaj. Sedež našega razvojnega načrta je misijon St. Mary, kjer nam je škofija sezidala stanovanja in jih opremila. A na žalost nimamo še vodne napeljave in ne generatorja za elektriko. Kitwe, kjer sedaj stanujemo, je veliko in pomembno središče v provinci Copperbelt. Šteje kakih 350 tisoč prebivalcev in leži na visoki planoti kakih 1200 m nad morjem. V deželi je veliko rudnikov bakra, svinca, srebra, premoga. Zato so v deželi številna rudarska naselja s čisto majhnimi hišicami, ki so enaka druga drugi.

Zanimivo je, da sem v teh dveh mesecih videla več mercedesov in drugih luksuznih avtomobilov kot kdajkoli prej, a tudi veliko hišic, ki so bolj podobne kurnikom kot pa dostojnim bivališčem. To me vedno preseneča: na eni strani velika materialna in duhovna revščina, na drugi strani pa razsipno bogastvo, luksuzne vile s satelitskimi antenami in privatnimi bazeni, s stražnikom, ki odpira težka železna vrata. Take moderne graščine so obdane z visokim »obzidjem«, ki je na vrhu posejano s kosci stekla, da se kdo ne prikrade čez zid.

Ko govorimo o deželah v razvoju, navadno mislimo, da vlada le revščina in pomanjkanje, a spregledamo sicer majhen odstotek velikih lokalnih bogatašev, ki si lahko vsega privoščijo.«

Kot je videti, je mafija povsod.

Njegovo vstajenje

Letošnjo pomlad sem pričakoval z izrednim veseljem. Namenil sem se, da začnem obrezovati vrtnice, te čudovite cvetice, ki so mi v izredno veselje. Nekje sredi dela me zmoti telefon. Jezen na vse, ker nikoli nimam miru, ko kaj delam, pohitim v hišo. Na drugi strani žice umirjen glas pozdravi in začne: »Sem primarij v mestu X v Piemontu. Prosim vas, če jutri nemudoma pridete v našo kliniko. Vlak odpelje od vas ob tej in tej uri, tu na postaji vzemite taksi in se pripeljete do naše klinike. »Oprostite, ampak jaz vas niti ne poznam, niti ne vem, za kaj gre... niti...« »Da, vem, nadaljuje, pričakoval sem to, vendar prosim, pridite in lep večer!« To je bilo vse. Dogodek mi ni pustil, da bi mirno spal. Porajali so se mi vsegomoči dvomi. Kaj, če potegavščina? Kaj, če je neko izsiljevanje?... Skratka, vse polno dvomov in ugibanj, pa kljub vsemu sem odšel. Taksi me odloži pred iskano kliniko in komaj ustavi, že pride k nam redovnik, ki se predstavi za brata Vincenca, plača taksi in me odpelje k vratarju, od tu pa v peto nadstropje. Na koncu hodnika so bila velika vrata, na katerih je bil velik napis: »Ni vstopa!« Odklene jih, za seboj zopet zaklene in greva naprej skozi labirint pisarn in laboratorijev in se znajdeva v velikem delovnem prostoru, kjer je pred ekranom starejši moški, oblečen v zdravniško haljo spremljal neko operacijo in dajal po mikrofonu neke napotke... Ko zasliši, da je nekdo prišel, da z roko znak, da naj sedeva in počakava... Zvedavo gledam okrog in se čudim, kje sem... Neki tuj, nepoznan svet, kot v kakšnem filmu... Ko opravi delo, pristopi, prijazno pozdravi, se mi zahvali, da sem prišel in prvi vtis je bil zelo nenavaden, kot da bi se poznali, ne vem koliko časa... »Oprostite, pravi, tu umira neki nekdanji vaš učenec. Delal je pri železnici, tu v bližini se je ponesrečil, pripeljali so ga sem in analize so pokazale, da ima AIDS... Imel je veliko časa kot železničar in mamila so naredila svoje... Starši ne želijo, da bi bil premeščen bliže doma, saj veste, nekaj zaradi strahu, največ pa, da bi se ne razvedelo. Saj veste, predsodki so predsodki in teh ne zlomite kar tako... Pri njem ostanite tri četrt ure. Brat Vincenc vas bo poklical in pospremil. Hvala, da ste prišli!« Poda mi roko, se narahlo prikloni in se poslovimo.

Mala urejena sobica s televizorjem me spominja na kakšno počitniško sobico. Na postelji leži nepoznan človek z zelo izpitim obrazom, redkimi svetlimi lasmi in me v poltihi govorici lepo pozdravi in ponudi roko. Brat Vincenc se oddalji in tako sva ostala sama... Bil sem v veliki zadregi, saj se ga niti ne spominjam pa četudi bi se ga, kajti njegov obraz je bil izredno izpit in izmučen... Vendar kmalu začne: »Vsako leto sem vam pisal razglednico za Veliko noč. Veste zakaj? Zato, ker ste nam nekoč tako lepo govorili o smrti. To je bilo pred Veliko nočjo... To mi je ostalo v spominu, ker se po počitnicah nisem več vrnil na šolo... Šel sem k železnici in tu ostal.« Brskal sem po spominu in nisem mogel priti do spoznanja, kdo bi bil, niti kako se imenuje...« Veste, nadaljuje, podpisoval sem se z Ruddy...« »Ja, res je, za Veliko noč je vedno prišla neka razglednica in to dobrih deset let s tem podpisom, pa nisem vedel, od koga je...« »Sedaj veste in mogoče se spominjate, kako se pišem?... Moja mama vam je nekoč pripovedovala, da imajo njeni na nagrobniku grb. Vi pa ste me večkrat spraševali, zakaj je tam prav riba? Videli ste ga na tisti razstavi v Budvi pred leti, ko ste tudi sami nekaj predavali...« Še je govoril in pripovedoval, sam pa sem se mučil, kako naj bi se imenoval?« Sedaj pa sem tu... No, ja, vse se je začelo, ko sta se starša ločila. To je bil zame strašen šok. Razbit dom... Tujci v hiši... Kdo vse to ve zakaj? Bežal sem proč, daleč proč od takega doma. Ostajal še naprej po službi na železnici, bežal od ljudi, ki so me poznali... to, to je bilo nekaj, kar se ne da povedati... Če nimaš doma, ti postane dom klapa in cesta. Tu se je začelo in kako čudno, do tu sem prišel... Vse skupaj je podobno dogodku, ki se ga spominjam, ko sem kot otrok pristal po nevihti na morju na stričevem čolnu nedaleč od obale... Kaj vi še učite? Jih še naderete s kurami in racami?... Kako lepi spomini... Upam, da, upam, da bom kmalu zopet tam in gledal tiste kraje... Me pridete obiskat?« »Seveda, takoj, ko boš doma, pridem...« Z veliko težavo je govoril in me nepremično gledal. Neprijetno mi je postajalo, ker sem videl, da trpi, da težko govori, da ga vse to zelo utruja... Počasi sem se pripravljal, da odidem. V trenutku je zakašljal in bruhnil vame kri... Strašno, kri mu je dobesedno lila iz ust... Bil sem krvav in zmeden in sem zakričal... Vstopil je brat Vincenc, ki je, kot izgleda bil pred vratmi, pritisnil na alarm in prišla sta zdravnik in sestra... Še enkrat sem ga pogledal. Videl sem, da je njegov obraz kazal neko izredno hvaležnost, da sem prišel... Kljub vsej mlaki krvi sem ga objel, stisnil k sebi, poljubil in odšel...

Zjutraj, ko sem se vrnil domov, je bilo na telefonu sporočilo, da je kmalu za tem umrl... Primarij se mi je še enkrat zahvalil in zaželel podoživeto Vstajenje...

Ambrož Kodelja

Metropolit Perko - »inkvizitor«

Ob srbskih napadih na nadškofa Perka

V dnevniku Delo dne 26. marca 1993 je objavljen dopis iz Beograda pod naslovom »Metropolit Franc Perko je inkvizitor«. Dopisnik poroča o obtožbah na račun beograjskega katoliškega škofa — metropolita dr. Perka v beograjskem dnevniku Večerne novosti. Milan Paroški, nekdanji poslanec v srbskem parlamentu in kandidat za predsednika, trdi, da dr. Perko prekrščuje pravoslavne Srbe po Srbiji. Tožnik trdi tudi, da je sam videl 7000 (sedem tisoč!) krstnih listov prekrščenih Srbov. Za pravoslavje pa so nevarne tudi katoliške redovnice. Posebno odkritje Paroškega je, da je naslov beograjskega nadškofa **lažen**.

Te trditve so tako nesmiselne, da ne zaslužijo polemike. Vendar je koristno, da Slovence opozorimo na popačenje dejstev, ne samo zaradi dobrega imena rojaka dr. Perka, temveč tudi zaradi tisočev Slovencev in drugih katoličanov, ki so »po službeni dolžnosti«, mnogokrat proti svoji volji, delali med pravoslavnimi Srbi in so ti povsod zelo cenili njihovo delovanje ter njihov odnos do drugovercev in narodov.

1. Naslov beograjskega nadškofa in metropolita je resničen in zakonit ne samo za katoličane, ampak tudi za državne oblastnike in tudi za pravoslavno Cerkev. To vprašanje je bilo ponovno rešeno v novejšem času z mednarodnim dogovorom, imenovanim konkordat, med Katoliško cerkvijo (svetim sedežem) in kraljevino Srbijo, ki je bil ratificiran v narodni skupščini Srbije leta 1914. Na podlagi tega sporazuma, ki zaradi vojnih razmer ni mogel biti takoj uresničen, je bil po posredovanju beograjske vlade imenovan za beograjskega nadškofa msgr. Ivan Rafael Rodić, za skopskega škofa pa slovenski rojak dr. Janez Gnidovec. To se je zgodilo leta 1924. Pri posvečenju in instalaciji (prevzemu uprave škofij) so bili navzoči predstavniki najvišjih državnih oblasti. Oba sta se osebno predstavila tudi tedanjemu kralju Aleksandru. Kdor želi kaj več zvedeti o škofu Gnidovcu in takratnih razmerah, naj prebere knjigo Škof Janez Gnidovec, ki je izšla letos pri Mohorjevi družbi v Celju. — Torej ni bilo nikakršnih tajnih ali nezakonitih imenovanj!

Dr. Franc Perko je že kot profesor teološke fakultete v Ljubljani in priznani ekumenski delavec imel dobre zveze z beograjsko pravoslavno fakulteto in s srbskim patriarhom. Ko je bil leta 1987 imenovan in posvečen za beograjskega nadškofa in metropolita, je bil redno vabljen ob državnih praznikih na državne sprejeme. Prav tako je bil ob slovesnostih srbske Cerkve redno gost srbskega patriarha. — Dokaz, da je bil poznan in priznan!

2. Prekrščevanje pravoslavnih Srbov in 7000 krstnih listov prekrščenih srbskih pravoslavcev. — Ta trditev spada v literaturo fantastičnih laži. — Po kánonskih predpisih Katoliške cerkve krščenega človeka, tudi pravoslavnega, ne smemo še enkrat krstiti ali prekrstiti. Če bi morda kak pravoslavni želel iz prepričanja postati katoličan, se to zgodi brez prekrščevanja. Ne bomo tukaj dokazovali, kako so nekateri katoličani bili resnično prekrščevani s političnim pritiskom. Preberite v omenjeni knjigi o škofu Gnidovcu, kako so ravnali s slovenskimi naseljenci v Makedoniji!

Nemogoče je pojasniti, zakaj bi tako veliko število pravoslavnih Srbov hotelo biti »prekrščenih«, ko od tega niso mogli prav nič dobrega pričakovati, Katoliška cerkev pač ni imela politične moči! Ali so se ti Srbi zares tako slabo počutili v svoji Cerkvi?!

Noben od katoliških duhovnikov na ozemlju Srbije se ni posvečal pridobivanju pravoslavnih Srbov, saj jih je bilo (duhovnikov) premalo, da bi zadovoljili duhovne potrebe takrat številnih katoličanov »po uradni dolžnosti« razseljenih med Srbi, ki so željno čakali vrnitve v domovino.

3. Katoliške redovnice v pravoslavni Srbiji. — Nikdar in nikjer se katoliške redovnice niso vsiljevale v pravoslavne kraje, ampak so tja odšle na ponovne številne prošnje zlasti zdravstvenih ustanov, bolnišnic in sanatorijev, po drugi svetovni vojni tudi v najvišje vojaške zdravstvene ustanove, da so pomagale posodabljati te iste ustanove. Ko so po več letih vzornega dela, ki je bilo deležno splošne pohvale in najvišjega priznanja, izčrpane odhajale v pokoj, so še vedno prihajale prošnje za mlade, teh pa ni bilo, ker so zaradi takratnih razmer bile uničene ustanove za vzgojo redovniškega naraščaja.

4. Katoliški verski objekti. — Prvi katoliški verski objekti so bili zgrajeni že v preteklem stoletju, ko se je Srbija osvobodila in je potrebovala tujo pomoč za razvoj obrti, industrije in kulture. Domačih strokovnjakov ni bilo, zato so jih vabili iz katoliških dežel in oblast jim je vnaprej dovolila postaviti vsaj skromne verske objekte, da so bolj navdušeno delali. Po nastanku SHS — Jugoslavije pa smo bili priče pravemu preseljevanju strokovnjakov iz katoliških krajev med pravoslavne in muslimane, da bi se hitreje ozdravile posledice stoletnega turškega suženjstva. Večina katoličanov je prišla v te kraje službeno, pogosto pa so bili premeščeni kot politično nezaželeni v svojem kraju. Oni so potrebovali in imeli pravico do cerkve in svojega duhovnika! — Ali niso tudi pravoslavni zgradili svojih cerkva tudi po Sloveniji?! Tako je bilo zapisano v takratni ustavi!

Samo resnica, verske in narodnostna strpnost vodi v lepšo prihodnost.

Msgr. Alojzij Turk,
upokojeni beograjski nadškof
(Iz Družine)

Televizija Koper-Capodistria

Na koprski televiziji se še naprej pačijoz umetnim nazivom realsocialističnega koya TV Koper-Capodistria ki zveni tuje nepreprič-ljivo in nepraktično, saj še pridevnika ne moreš skovati. Slovenci naj bi rekli TV Koper, Italijani pa TV Capodstria, pa bi bilo vse v redu.

Toda ni to problem. Dejstvo je, da so že nekaj časa odnosi na koprski TV dokaj napeti in da sse slovenski in italijanski uredniki gledajo kot pes in mačka. Nerazičiščeno je vprašanje prihodonosti koprske Tv hiše in usoda ene in druge redakcije. Denar manika za ene in druge in živčnost je razumljiva in razumljivo je, da so zaskrbljeni tudi v manjšiniskih organizacijah na drugi strani meje. Zdaj pa se je ta živčnost prenesla tudi na drugo stran mele, v vrste SKGZ. Tako lahko razumemo komunike, ki sta ga skupno obvjaili slovenska krovna organizacija ter Unija italijanov v Sloveniji in na Hrvaškem. Izdelali sta skupno stališče o televizijski informaciji in o njenem pomenu za življenje manjšine. No, Italijani v Sloveniji imajo na voljo 12 ur sporeda na dan, Slovenci v Italiji pa niti minute ne, in vendar je večina skupnega poročila posvečena prav italijanskim oddam v Kopru. Zunanjemu opazovalcu pa se zdi, da je cilj celotnega sporočila pravzaprav zadnji odstavek, ki ga Primorski dnevnik v svoji ponedeljkovi številki objavlja brez komentarja. Gre za možnost, da bi TV Koper uporabili tudi za oddajanje TV programov v slovenščini za Slovence v Italiji, ki jih mora uresničiti RAI. Združevanje denarja in tehničnih sredstev bi Raiu in RTV Sloveniji omogočilo reševanje problemov raze narave, ki pa nimajo nič skupnega s problemi manjšin ne na eni ne na drugi strani meje. RTV Koper ima 12-urni program, ki je za italijansko manjšino v Sloveniji gotovo pretiran. Toda TV Koper-Capodistria se je rodil pred leti, ko je imel še funkcijo širiti po Italiji levo ideologijo in Titovo neuvrščenost. Malo več kot polurni program za Slovence v Italiji, ki ga mora narediti RAI, pa bi v taki Koprski TV dobesedno potonil in bi izgubil svoj pomen, pa tudi njegova funkcija bi bila vprašljiva, da ne govorimo o problemih, ki izvirajo iz nujne avtomije obeh programov. TV oddaje v slovenščini za slovensko manjšino v Italiji določa italianski državni zakon ter lani podpisana konvencija med državni zakon ter lani podpisana konvencija med državo in RAI-jem, ki je bila tudi že objavljena v Uradnem listu. RAI je torej za to zadolžen in za to mora poskrbeti v okviru rešitev, ki jih nudi njegova struktura, torej avtonomno in v duhu spoštovanja nujne avtonomije tržaških programov. Če je RAI ob sklepanju konvencije kupoval mačko v žaklju, je njegova stvar, poskrbeti pa mora, da spoštuje sprejete obveznosti.

-S

Katoliški glas dobite:
v Ljubljani: na Mačkovi 6
v Mariboru: ul. V. Kraigerja 2

BESEDA BRALCEM

»Splavaj misel«

Nekateri pevski zbori v Sloveniji so uvedli v bogoslužno petje melodije in ritme, ki nimajo nič skupnega z obredi, vero in cerkvijo na sploh. Verdijeva »Splavaj misel« (Va pensiero) iz opere Nabucco je razburjala duhove že pred leti, pa vendar vedno znova »priplava« nazaj. »Splavaj misel« je lep zborovski komad iz opere, toda v cerkvi nima prostora, zlasti pri nas v zamejstvu ne, ker ima poleg vsega drugega še nacionalistični pomen. Italijanska iredenta jo je v avstrijskih deželah uporabljala kot narodno himno. Tudi če s tem žalimo Verdija, menimo, naj je slovenski zbori pri nas ne pojejo. Sicer pa sprašujem, ali se s cerkvenim petjem v Sloveniji lahko počenja karkoli? Ali ni Cerkev pred časom nekoliko zaostrila kriterijev? Kaj se je zakladnica cerkvenega petja izpraznila? Samim Italijanom ni prišlo niti na um, da bi »Va pensiero...« peli v cerkvi.

Pisec se nanaša na nastop pevskega zbora Dobrepoljčanov v nedeljo, 28. februarja. Pevci so zaključili sv. mašo z omenjeno pesmijo, ki je spravilo s tira vse domače poslušalce.

S slovenskimi pevci je bilo verjetno tako: gremo v Italijo, zato jih bomo »počastili« z Verdijevo melodijo. Gotovo pa ne vedo, kako je sprejeta ta melodija pri nas. Torej neposrečen zaključek nedeljskega obreda.

Cerkev, posebej slovenska Cerkev ima pravo zakladnico pesmi; toliko jih je, da jih zdaleka nismo še vseh zajeli. Zaključiti liturgično dogajanje z neliturgično melodijo (pa še kakšno!) je tudi zadeva glasbenega okusa. Tako ne moremo in ne smemo usmerjati naših ljudi. To ni nikakršno vzgajanje, temveč zavajanje. Liturgija pa ima svoja pravila, ki se jih moramo držati.

Nekaj podobnega je bilo na Krasu, tu v bližini: krajevni duhovnik je naučil ljudstvo Oče naš na omenjeno Verdijevo melodijo.

Prijateljsko povedano: To je že glasbena anarhija, ki nima mesta v cerkvi.

Zakaj ta razlika?

Rada bi vam predstavila problem, ki bi ga rada rešila, ker ne razumem te krivice.

Nočem posnemati svoje prijateljice, sicer Italijanke, ki je po pogrebni maši neke svoje sorodnice hudo napadla župnika, ker je, po njej sodeč, premalo omenil pokojnico med mašo, češ v njeni župniji njen župnik omenja večkrat rajnega. Kar jo je še bolj razburilo, je bila mladina, ki je med mašo pela s kitarami in se vmes večkrat smejala. No, pustimo to.

Moj problem je sledeči. Zdi se mi, da duhovniki delate krivico pri mašah za pokojne. Ene omenjate večkrat, druge pa manj. Moti me ta razlika, eni so »več« drugi so »manj«...

M.S.

Opustim nadaljevanje Vašega pisma, ker je tu osrednji del Vašega problema. Moti Vas razlika, ki jo delajo duhovniki v prid nekaterim rajnim, kakor omenjate: niti po smrti nismo enaki.

Tu ni preferenca duhovnika, tu so liturgična pravila. Kadar duhovnik mašuje za rajne, sta dve možnosti: ali izberemo izrecno obrazec maše za pokojne in tu duhovnik omenja rajnega petkrat: v začetku, ko napove namen maše, pri treh glavnih molitvah in med evharistično molitvijo. Tako je vedno ob osmini, obletnicah smrti ali kadar ni posebnega praznika ali svetnika.

Toda, po liturgičnih predpisih, ne more duhovnik vedno maševati z obrazcem maše za rajne, kadar je obvezna maša dneva, (n.pr. praznik Matere božje ali kakšnega važnega svetnika) in tokrat duhovnik mora uporabiti obrazec maše dneva, zato omenja rajnega samo dvakrat: v začetku maše in med evharistično molitvijo. Torej ni preferenca duhovnika, ki dela razliko v prid enim, so liturgična pravila, katerih se mora duhovnik držati.

Upam, da sem Vas pomiril. Vsekakor drži, da naši verniki premalo poznajo liturgična pravila, zato tudi včasih napačno sodijo.

Mir in dobro

Vsa čast Katoliškemu glasu, ki je doslej prinašal, pisal hvalevredne članke.

Sedaj pa je sprejel tudi nove oblike, kakor drugi posvetni časopisi s karikaturami.

Katoliški glas, štev. 8, četrtek, 4. marca 1993, je prinesel zelo žalostno in sramotno karikaturo sv. očeta, papeža Janeza Pavla II. in predsednika republike Slovenije, Kučana.

Naša katoliška vera nas uči, da je papež namestnik Kristusa Odrešenika sveta! Kdor njega zasramuje, Boga zasramuje in svojo vero. Prav tako se norčuje tudi iz predsednika nove mlade Slovenije!

Take slike in pripombe ne kažejo prave ljubezni ne do vere ne do slovenskega naroda! Prav tako tudi premalo srčne in umske kulture! Zato vedno molimo za vse ljudi na svetu, posebno pa za naš slovenski narod, naj ga Sveti Duh razsvetli, da bo spoznal, da je Kristus Odrešenik sveta, luč, ljubezen, pot resnica in pravica, predvsem pa mir. To bo združilo ljudi med seboj! V teh željah Vam želim Kristusovega vstajenja in po priprošnji naše nebeške matere Marije kraljice miru in ljubezni!!!

G.K.

Cairo, 29. marca 1993

Hvala za Vaše pismo iz daljnjega Kaira. Veseli smo, da tudi Vi od tam tedensko sledite našim dogodkom preko Katoliškega glasa. Vašim pripombam bi rad dodal naslednje. Najprej nekaj splošnih ugotovitev. To namreč, da je v sedanjem tisku zelo rabljena karikatura, tudi v verskem tisku. To daje poseben, sproščen in vesel ton celotni stvari, kar pravzaprav vsi potrebujemo. Gorje človeku — tudi vernemu — ki nima smisla za humor; kako težko in turobno je njegovo življenje in tudi razmerje z Bogom. Bog hoče veselega človeka.

Karikature za naš časopis prispevata dva dijaka, ki sta že pripravila nekaj posrečenih stripov. Sploh ni bil njun namen, da bi bila karikatura sv. očeta sramotna in žalostna, kakor sami pravite, narisala sta le silhueto osebe, kakor se pač dela v takih primerih. Pa tudi se nista norčevala na račun predsednika mlade države, čeprav imamo lahko do njega več pomislekov. Torej vzemite tudi vi te risbe s tistim humorjem, s katerim so pripravljene in če so posrečene, kar smejite se.

Vernik pa se lahko smeje od srca.

Preraščanje ali premikanje meja

Nedavna razprava v deželnem svetu Furlanije-Julijske krajine o pogajanjih med Italijo in Slovenijo je deželnemu svetovalcu Slovenske skupnosti Ivu Jevnikarju ponovno nudila možnost, da je poudaril stališče slovenske stranke o tej problematiki.

Zastopnik SSk je v uvodu poudaril, da ceni konstruktivni pristop odv. Turella, ki je poudaril, kako se je treba obrniti proti prihodnosti in novim, še tesnejšim oblikam sodelovanja med sosednjima državama. Meja je nedotakljiva, truditi se je treba za njeno preraščanje, ne pa premikanje, je dejal deželni predsednik.

Jevnikar pa je izrekel tudi več kritik in pomislekov o posameznih točkah poročila. Že naslov — »Ponovna pogajanja o Osimu« — je bil dvoumen, saj pri slovensko-italijanskih pogovorih ne gre za kako revizijo Osimskih sporazumov, ki so veljavni in so predmet mednarodnopravnega nasledstva. Gre za nadgrajevanje vrste dvostranskih sporazumov v iskanju novih oblik sodelovanja v korist obmejnega prebivalstva in obeh držav.

Če se je Turello zavzel za tesno sodelovanje med zunanjim ministrstvom in deželno upravo, ko gre za vprašanja, ki zadevajo naše kraje, je nadaljeval deželni svetovalec SSk, je treba z obžalovanjem zabeležiti dejstvo, da ne minister Colombo ne italijanski pogajalci niso zaslišali predstavnikov slovenske manjšine, čeprav so obljubili posvete z vsemi krajevnimi dejavniki.

Svetovalec Jevnikar pa je zlasti komentiral izjave predsednika deželne vlade, ko je ta zavračal vsakršno misel na »recipročnost« glede ravnanja s slovensko manjšino v Italiji, rekoč, da Slovencev ni mogoče primerjati z Italijani v Istri, ker da že 45 let živijo v demokratični ureditvi, zanje pa da je ob širokih in primernih pravnih priznanjih pripravljen v parlamentu zaščitni zakonski osnutek.

Predstavnik SSk je ugotovil, da v parlamentu ne leži noben zaščitni osnutek razen tistega, ki so ga vložili misovci! Vlada namreč sploh ni povedala, kako si predstavlja zaščito Slovencev, ostale sile pa tudi niso predložile svojih predlogov. Recipročnost je treba pravilno razumeti. Slovenska manjšina zahteva upoštevanje istih standardov, ki veljajo za vse manjšine. Poleg tega je treba pogledati, kaj je bilo uresničenega iz sklopa določil Londonskega memoranduma in Osimskega sporazuma v Sloveniji in kaj v Italiji. Že površen pregled zakonskih določil kaže, da je Italija v veliki zamudi. Zato se bo vrnila kot bumerang v Italijo zahteva, ki so jo postavili nekateri italijanski člani parlamentarne skupščine Sveta Evrope na Malti, češ da je treba počakati s pristopom Slovenije in preučiti njeno ravnanje z manjšinami! Če gre danes za dopolnjevanje zaščitnih določil, ki zadevajo obe manjšini, nikakor ne bi bilo sprejemljivo spreminjati določila v korist le ene izmed narodnih skupnosti! To, da je treba obravnavati obe manjšini, je 21. decembra 1991 sprejel med obiskom v Ljubljani takratni zunanji minister De Michelis. Italijanska stran je potem storila korak nazaj 14. januarja v Gorici. Zdaj je treba obnoviti dialog, ne pa vztrajati pri geslu, češ da je to, kar zahtevajo Slovenci v Italiji, privilegij, to, kar zahtevajo Italijani v Istri, pa sveta pravica. Sam ministrski predsednik Amato je med obiskom v deželnem svetu 30. januarja letos pozval prisotne k večji doslednosti pri teh vprašanjih, je spomnil predsednika deželne vlade Turella deželni svetovalec SSk.

Jevnikar tudi ni soglašal z oceno, da je bil nastop italijanskega zunanjega ministrstva glede »zapuščene imovine« istrskih optantov in beguncev upravičen (spremljale so ga grožnje v zvezi s slovensko integracijo v EGS). Formalnopravno je bila namreč zadeva zaključena leta 1983. Kako ponovno odpiranje vprašanja bi lahko bilo sad le dobre volje obeh držav. Tako dobro voljo pa med suverenima državama dosegamo le s konstruktivnostjo, ne z grožnjami, provokacijami, kakršna je bila, recimo, Camberjeva ob odprtju Transadrie, časopisnimi kampanjami. Vse to politiki hitro pozabijo, med ljudmi pa ostajajo rane. Dežela Furlanija-Julijska krajina bi morala opraviti svojo dolžnost v smeri konstruktivnih odnosov.

DEŽELNE POBUDE

Včeraj (četrtek) je 1. stalna komisija deželnega sveta odobrila zakonski osnutek, ki uvaja vrsto sprememb v deželni proračun za tekoče leto. V splošni razpravi je deželni svetovalec Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar opozoril na finančne težave nekaterih slovenskih ustanov in predlagal nekaj sprememb pri postavkah, ki izvirajo iz zakona za podporo kulturnim dejavnostim slovenske manjšine. Iz postavke za strukture (gradnja ali popravila kulturnih dvoran ipd.) naj bi prenesli 150 milijonov lir v postavko za dejavnosti knjižnic, tako da bi znašala 500 milijonov lir, kot v letu 1991 in 1992, nadaljnjih 150 milijonov lir pa naj bi prenesli v postavko za slovenski tisk, ki je bila decembra lani znižana od 500 na 350 milijonov lir. V ta namen je deželni svetovalec SSk predložil tudi poseben popravek.

Popravek za ponovno zvišanje postavke za tisk na 500 milijonov lir z istočasnim znižanjem postavke za gradnje sta predlagala tudi svetovalca Demokratične stranke levice Miloš Budin in Ugo Poli.

Deželni odbornik za finance pa je v imenu odbora zavrnil oba predloga, češ da ni mogoče spreminjati razmerja med postavkami za investicije in tekoče stroške znotraj zakona za slovenske kulturne dejavnosti. Večina članov komisije je nato z glasovanjem zavrnila oba popravka, za katera so glasovali predstavniki Slovenske skupnosti, Demokratično stranke levice in zeleni Cavallo.

Verjetno še vedno prazni obeti za Bosno

Boje v BiH so na papirju prekinili že neštetokrat, tako tudi preteklo soboto s podpisom muslimanske in srbske strani za premirje v Srebrenici. Toda že naslednje jutro so znova začeli z bombardiranjem. V Srebrenico so prišle tudi kanadske mirovne čete z namenom, da razorožijo muslimanske vojake po nalogu VS, ki je proglasil Srebrenico za »odprto mesto«. Tudi Srbi bi se morali umakniti od mesta. Toda muslimani nočejo izročiti orožja, in tudi ne pustijo, da bi mesto zapustili civilisti, češ s tem bi Srbi dosegli svoj namen, očistiti Srebrenico od Muslimanov. Praktično je Srebrenica še vedno obkoljeno mesto brez izhoda.

Pri Združenih narodih so izglasovali nove sankcije zoper Srbijo, ki pa bodo stopile v veljavo, če sploh bodo v ponedeljek, 26. aprila. Dvom je na mestu, če človek pomisli, koliko

različnih sklepov so že sprejeli na vseh ravneh, drži pa samo to, da divjajo boji naprej prav tako na vseh področjih BiH: med Srbi in Muslimani, med Srbi in Hrvati, pa med Muslimani in Hrvati. Vsak najde kak izgovor za napade, na vseh straneh pa podpisujejo premirja. Medsebojno sovraštvo se tako vsak dan bolj spreminja v fanatizem brez uma in brez srca.

Informacija
o možnostih študija v Republiki Sloveniji v šolskem letu 1993/94

Ministrstvo za šolstvo in šport že od leta 1976 dalje štipendira študente iz zamejstva ter potomce slovenskih izseljencev, bodisi v srednjih šolah, predvsem pa so štipendije namenjene študiju na višjih in visokih šolah v Sloveniji.

V šolskem letu 1992/93 štipendiramo 23 študentov iz Tržaške pokrajine, 5 študentov iz Koroške, 5 študentov iz Porabja ter 22 študentov izseljencev.

Jugoslavija in Italija sta v letu 1971 sklenili sporazum o vzajemnem priznavanju zaključnih spričeval srednjih šol, ki v eni in drugi državi dajejo pravico do nadaljevanja izobraževanja na višjih in visokih šolah ter na univerzah. V letu 1983 pa sta sklenili tudi sporazum o vzajemnem priznavanju visokošolskih diplom in strokovnih naslovov. Italija je ta sporazum ratificirala leta 1985. Sporazum ima prilogo, v kateri so navedene študijske smeri, ki se vzajemno priznavajo za nadaljevanje študija v okviru podiplomskega studija in za zaposlitev. Ta priloga ne obsega študija stomatologije, študijev na Pedagoški fakulteti in Fakulteti za šport. Priloga tudi ne obsega študijskih smeri, ki se izvajajo na umetniških akademijah: glasba, študij likovnih in dramskih umetnosti, ker v Italiji te vrste študijev sodijo v pristojnost Ministrstva za kulturo.

Oba navedena sporazuma sta ostala v veljavi tudi po osamosvojitvi Republike Slovenije. Če se bosta Slovenija in Italija dogovorili za sklenitev novih sporazumov, bomo Italiji predlagali, da se ohrani že doseženo soglasje in da se sporazum, ki določa vzajemno priznavanje visokošolskih študijev, dopolni z novimi študijskimi smermi.

V primeru, da študent izbere v Sloveniji tako študijsko smer, ki ni recipročno priznana, tedaj se mu spričevalo v Italiji prizna na podlagi predpisov, ki v Republiki Italiji urejajo v tujini opravljeni študij.

Ostali pogoji in možnosti za študij v Sloveniji so naslednji:

— Študentje iz zamejstva, ki so opravili maturo na višjih srednjih šolah s slovenskim učim jezikom v Trstu in Gorici, se vpišejo v prvi letnik višjih in visokih šol brez formalnega priznanja enakovrednosti njihovega maturitetnega spričevala (nostrifikacija spričevala);

— Študentje iz zamejstva lahko dobijo štipendijo Ministrstva za šolstvo in šport. K prošnji za štipendijo z življenjepisom priložijo priporočilo ene od osrednjih slovenskih organizacij, potrdilo o državljanstvu, rojstni list in maturitetno spričevalo;

— Študentje iz zamejstva, ki želijo študirati v Ljubljani, naj najkasneje do 30. avgusta 1993 na Univerzi v Ljubljani predložijo vlogo za dovoljenje za študij;

— Študentje iz zamejstva imajo prednost pri sprejemu v študentske domove. V tem slučaju morajo oddati vlogo najkasneje do konca junija (zaradi rezervacije mesta v študentskem domu);

— Zamejski študentje opravljajo sprejemne izpite za vpis na višje in visoke šole, kjer je to potrebno; kot vsi ostali morajo tudi opravljati preizkus nadarjenosti na umetniških smereh (Akademija za likovno umetnost, Akademija za glasbo, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Akademija za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo) ter na Fakulteti za šport. Roki za preizkus nadarjenosti so navedeni v Razpisu za študijsko leto 1993/94 za vpis na višje in visoke šole;

— Druga možnost je ta, da študentje iz Italije izkoristijo polletno ali enoletno štipendijo v Sloveniji, medtem ko so redno vpisani in študirajo na kateri od italijanskih univerz. Doslej so te štipendije izkoristili predvsem študentje, ki študirajo v Italiji slavistiko ali katero od nacionalnih ved ter so med pol ali enoletnim študijem v Ljubljani izpopolnjevali svoje znanje oziroma pripravljali svoje diplomsko delo.

Kandidati, ki v šolskem letu 1993/94 želijo študirati v Republiki Sloveniji in so jim potrebne dodatne informacije o študiju, naj se pisno ali po telefonu obrnejo na Ministrstvo za šolstvo in šport, 61000 Ljubljana, Župančičeva 6 (na ime Karla Pristovšek - tel.: 061/154-208), pojasnila in navodila kandidatom za prijavo in vpis v začetne letnike višjih in visokih šol lahko dobijo pri tajništvu svoje šole.

Republika Slovenija
Ministrstvo za šolstvo in šport

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

V PAZINU VRNILI SAMOSTAN

Občinski izvršni svet v Pazinu je sprejel odločbo, da se frančiškanski samostan vrne frančiškanom. To je prvi cerkveni objekt, ki je bil nacionaliziran in se je sedaj vrnil lastnikom. Torej podobno kot na Sv. Gori, kjer so Romarski dom in tudi zemljišče vrnili patrom.

ŠTIRJE HRVAŠKI DUHOVNIKI ŽRTVE PROMETNE NESREČE

Na veliki četrtek so se trije župniki s Hvara vračali domov s Krka, kjer so bili v katedrali pri maši za posvečenje sv. olj. Na cesti od Crikvenice proti Senju so se s svojim avtom zaleteli in bili na mestu mrtvi vsi trije. Istega dne je v Hercegovini postal žrtev podobne nesreče neki frančiškanski župnik.

(nadaljevanje s 1. str.)

spopolniti in razširiti, da bo lahko vladala vsaj nekaj časa in da bo lahko izvrševala najnujnejše obveznosti na notranjem kot na mednarodnem področju. Eni se ogrevajo za neke vrste prehodno vlado, ki naj izpelje reformo volitev poslanske zbornice in nato razpiše nove državne volitve. Očitno pa je, da največje stranke potrebujejo po udarcih, ki so jih doživele v zvezi s podkupninami, še nekaj časa, da uredijo svoje vrste in se nato predstavijo volivcem povsem ozdravljene ali vsaj s prenovljenim obrazom.

Torej tudi obdobje po referendumih ne bo ravno lahko. Vsekakor pa bo postavilo vse stranke v položaj, da z dejanskimi ukrepi pokažejo in dokažejo verodostojnost svojih javno deklariranih stališč do vseh perečih vprašanj, na katera pričakujejo državljani stvaren odgovor.

V Italiji so za spremembe

PREGLED IZIDOV REFERENDUMA V DRŽAVI

	DA	NE
1 - Za odvzem nadzorstva nad okoljem KZE (krajevnim zdravstvenim enotam)	82,2%	17,8%
2 - Za odpravo kazenskih sankcij za uživalce mamil	55,0%	45,0%
3 - Za odpravo financiranja strank	90,1%	9,9%
4 - Imenovanje vodstva javnih hranilnic	89,4%	10,6%
5 - Za odpravo ministrstva za državne posege	90,0%	10,0%
6 - Za nov volilni sistem senata	81,3%	18,7%
7 - Za odpravo ministrstva za kmetijstvo	69,9%	30,1%
8 - Za odpravo ministrstva za turizem	81,5%	18,5%

KAKO SMO GLASOVALI V NAŠI DEŽELI GLEDE VOLILNEGA SISTEMA ZA SENAT

	DA	NE
Pokrajina Trst	86,3%	13,7%
Pokrajina Gorica	84,8%	15,2%
Pokrajina Videm	88,8%	11,2%
Pokrajina Pordenone	86,3%	10,8%
Dežela Furlanija-Julijska krajina	86,3%	13,7%

»Novo upanje v času sprememb«

Srečanje s slovenskim ministrom Janezom Janšo

V petek, 16. aprila, je potekalo v Katoliškem domu prvo srečanje ciklusa kulturnih večerov na temo »Kam gredo mladi«, ki ga prirejata kulturni center «Stella Matutina« in Skupnost krščanskega življenja. Gost tega večera je bil obrambni minister Republike Slovenije, Janez Janša.

Že ob sprejemu, ki smo mu ga mladi Slovenci in Italijani pripravili v centru »Stella Matutina«, je minister dejal, da je vprašanje Kam gredo mladi zelo aktualno v tem času, ki ga označujejo tako velike zgodovinske spremembe; mladim je namreč vredno posvetiti precejšnjo pozornost, saj je prav v mlajših generacijah novo upanje naše prihodnosti.

Že v teh uvodnih besedah se je razodeval optimističen pogled slovenskega ministra, človeka, ki je iz velikih sanj svoje mladosti znal skupaj s prijatelji zgraditi novo resničnost, ki ji je danes ime Republika Slovenija.

Med skupno večerjo se je okrog gospoda ministra ustvarilo prijetno domače vzdušje, ki je iz predstavitev in pogovorov izzvenelo tudi v slovensko in italijansko pesem.

V Katoliškem domu se je zbralo številno občinsvto, tako slovenske kot italijanske narodnosti (slednjim je bilo zagotovljeno simultano prevajanje v italijanščino, za katerega je poskrbel prevajalec, gospod Ravel Kodrič). Tudi za omizjem so sedeli mladi obeh narodnosti in ministra spraševali v obeh jezikih.

Uvodoma je spregovoril duhovni asistent SKŽ, p. Germano Marani, in obnovil smisel in cilj teh kulturnih srečanj, ki naj bi bila vsem nam ter okolici v pomoč pri iskanju poti za Novo evangelizacijo na tej zemlji, med slovanskim, latinskim in germanskim svetom. Pri tem naj bi nam pomagale s svojimi izkušnjami in znanjem razne osebnosti, ki se trudijo za skupno dobro, tako kristjani kot laiki. Na tak način se lahko rodijo tudi nove vezi, novi odnosi, ki so temelj pri rojevanju kulture in novih vrednot.

Gospod Janša je na začetku povzel geslo, ki je vodilo njegovo generacijo na poti slovenskega osamosvajanja: »Kjer je volja, tam je pot.« Ta volja se rodi v človeškem srcu na podlagi določenih vrednot. Večkrat je gospod minister podčrtal prijateljstvo kot osnovo in izhodišče vsakega ustvarjalnega družbenega in kulturnega udejstvovanja, saj se v prijateljskih odnosih rodijo pozitivne vrednote vsake človeške družbe. Tu se rojevajo zvestoba, vztrajnost, pogum, veselje. »Če ni veselega pogleda na življenje, postane iskanje novih poti težavno.« Tudi posameznikove »sanje se lažje uresničijo, če jih deli z nekom drugim.« Kot potrditev tega je dejal, da bi v času aretacije brez pomoči zvestih prijateljev tudi sam ostal le številka med tistimi, ki so v prejšnjem režimu dvignili svoj glas in bili zaradi tega zaprti in potem tudi pozabljeni.

Glede na trenutno stanje v Sloveniji je pozitivno ocenil delovanje mladinskih katoliških gibanj, ki so na splošno najbolje organizirana. Poleg tega pa zajemajo moč v koreninah, ki so bile veliko časa teptane, a so kljub temu vztrajno ostale pri življenju.

Dejal je tudi, da živimo mi v kraju, kjer je sobivanje imperativ in da je skupnost, kjer se zbirajo mladi Slovenci in Italijani na podlagi resničnega prijateljstva, dokaz, da je sožitje možno.

»Ta pot čaka danes tudi Slovenijo«, je zaključil. Mlade je spodbudil, da kadar začutijo nekaj pozitivnega v sebi, naj to odlločno naredijo, brez obotavljanja.

Minister Janša je dal še veliko pozitivnih spodbud in izzivov za razmišljanje, za kar smo mu iskreno hvaležni.

Damjan Hlede

Vpisovanje v Slovensko počitniško kolonijo

Letošnje letovanje, ki ga organizirata Slovenska Vincencijeva konferenca iz Gorice in Trsta za učence in dijake od 5. do 16. leta starosti (osnovne šole in nižja gimnazija), bo v kraju Forni Avoltri (Karnija) in se bo predvidoma začelo 5. julija ter bo trajalo 20 dni. Obrazci za vpis otrok in dijakov iz občine Gorica so na voljo v Katoliški knjigarni na Travniku, v pisarni Katoliškega glasa na Placuti in v tajništvih nižje srednje šole »Trinko« in v ul. Brolo. Prošnji je treba priložiti potrdilo družinskega zdravnika in kopijo davčne prijave lanskega leta. Prošnje je treba oddati najkasneje do 10. maja v občinskem socialnem uradu v ul. Baiamonti, kjer jih izpopolni še občinska zdravnška asistentka. Otroci iz podeželskih občin naj se vpišejo kar direktno v svojih občinah ali pa pri šolskih oziroma občinskih zdravniških asistentkah. Za pojasnila se morete obrniti na tel. štev. 530924 (prof. Kranner) vsak dan razen sobote od 14. do 15. ure.

Na Goriškem gradu so v soboto, 17. aprila, odprli razstavo del goriškega umetnika

Vanje Franka

Razstava bo odprta mesec dni.

Štandreški igralci v Biljah

Med štandreško in dramsko skupino iz Bilj je sodelovanje že vrsto let zelo aktivno. Štandreški igralci so v tem kraju že večkrat nastopili in vedno so bili deležni toplega in prijaznega sprejema.

V nedeljo, 18. aprila, so člani dramske skupine prosvetnega društva »Štandrež« ponovno obiskali Bilje in uprizorili komedijo Carla Goldonija Sluga dveh gospodov, ki je razvedrila domačo publiko.

Nabrežina

V nedeljo, 25. aprila, ob 20. uri bomo tudi mi uživali, sočustvovali in sprejeli veliko bogastvo Meškove **MATERE**, katero bodo tudi pri nas uprizorili mladi Odra 90. V prepričanju, da bodo bližnji in daljni gosti sprejeli to kot dar za bivši in bodoči materinski dan.

Nova knjiga

»Lettere dalla Lituania« je nova knjiga, ki jo je izdala zadruga Dom. Predstavitev knjige bo v petek, 23. aprila, ob 19. uri v občinski hiši v Šent Lenartu. V knjigi so zbrana pisma, ki jih je msgr. Faidutti pisal iz Litve, kjer je bil za nuncija.

Izšla je knjiga za letošnje šmarnice. France Lokar: Z Marijo in Jezusom v novo tisočletje. Dobite jo pri duhovnikih in v Gorici v Katoliški knjigarni.

V četrtek 29. aprila, ob 20.30 na sedežu društva Jadro v Romjanu, bo večer z diapozitivi o Himalajski odpravi. Prisostvovala bosta zdravnika Rafko Dolhar in Borut Spacal, ki sta se udeležila študijskega potovanja.

Nova prodajalna lastnih vin!

CIRIL Pintar COLLIO

Gorica
ul. don Bosco, 106
pri bencinski
črpalki

ŠTEVERJAN

ŠMARNICE NA TRŽAŠKEM

Kraj	Ura
Sv. Jakob	17.00
Salezijanci	17.00
Rojan	17.30
Sv. Ivan	18.00
Barkovlje	18.30
Škedenj	19.30
Sv. Vincencij	19.45
Katinara	17.00
Repentabor	19.00
Ricmanje	19.00
Boršt	19.00
Sv. Križ	19.30
Bazovica	19.30
Mačkolje	19.30
Kontovel	19.45
Prosek	20.00
Boljunec	20.00
Dolina	20.00

ŠMARNICE NA GORIŠKEM

Kraj	Ura
Stolnica	7.00
Sv. Ivan	20.00
Podgora - po vaških zaselkih	20.00
Pevma	19.00
Števerjan	19.30
Štandrež	20.00
Sovodnje	20.00
Jamlje	19.00
Doberdob	7.30 ali 20.00
Nabrežina	20.00
Zgonik - Mavhinje	19.00
Devin	18.00
Gabrje - Vrh	17.00
Rupa-Peč	19.00

EZOPOVE BASNI ZA DANAŠNJI ČAS

KATARINA MAHNIČ

O ponotranjenosti lepote

Lisica in panter

Panter se je hvalil, kako čudovito in umetelno je izdelana njegova koža. Lisica je pripomnila: »Jaz pa imam bistro pamet, ki je boljša od tvoje odrte kože.«

Jelen in lev

Žejen jelen se ustavi ob potoku. Med pitjem se ogleduje v vodi, občuduje veličino in krasoto svojih rogov in se jezi na drobnost in šibkost svojih nog. Ko premišlja o tem, plane nanj lev. Jelen se požene v beg. Dokler teče po goli planjavi, ga rešujejo hitre noge, ko pa dospe v gozd, se z rogovi zaplete med grmičevje in vejevje. Lev ga ujame in v zadnjih vzdihljajih jelen pomisli: «Kako neumen sem bil!» Noge so me, čeprav tanke in grde, reševale, uničili pa so me rogovi, na katere sem bil tako ponosen.«

Lepota. Znameniti Kahlil Gibran pravi: »Videz stvari se spreminja, kakor se spreminjajo naša čustva. Čar in lepoto vidimo v stvareh, a čarobnost in lepota sta v resnici v nas samih.«

Že odraščamo s pravljicami, v katerih lepota zavzema pomembno mesto. Kdo ne pozna starega reka. Preden srečaš čednega princa, moraš poljubiti veliko žab. Pa vendar princ in žabe ponazarjajo tisto pravo lepoto, notranjo vrednost, do katere se prikoplješ počasi, z zrelostjo in izkušnjami. Zato nekatere žabe za nas nikoli ne postanejo princi, čeprav mogoče to so; nismo jih srečali ob pravem času.

Tudi tista lepa ljubezenska pravljica o Kraljeviču, ki ga je čarovnica zaradi hudobnega in zakrknjenega srca spremenila v zver in ga lahko osvobodi le odkrita ljubezen deklice, nas vodi v to smer. Ko je grda in kosmata zverina na koncu odrešena in se spremeni v zalega fanta, deklica ni vzhičena zaradi njegove lepote, temveč ga objame šele, ko pogleda v njegove oči. Te so prav takšne, kot jih je imela zver, pri kateri je deklica, kljub grozljivi zunanjosti, odkrila plemenito in mehko dušo.

In da je bistvo očem nevidno ter moramo zato gledati s srcem, nas spet in spet uči Mali princ. Da je lepota za površneže prepogosto le zunanja lupina, ki kaj hitro izgubi svoj mik. Najbrž je pomembna za prvi vtis, za oživitev zanimanja, ki se sproži v nas, ko spoznamo novega človeka, novo pokrajino, novo mesto. Od tu naprej se lepota širi navznoter, nas preplavlja in postavlja edinstvena, le naša merila. Za nas je človek, ki ga imamo radi, najlepši. Mesto, na katerega nas vežejo lepi spomini, bo za vedno ostalo naše mesto, naj je za druge še tako nezanimivo. Pokrajina, skozi katero smo potovali in v njej domislili stvari, ki so nas težile, bo živela v nas. Tudi pri stvareh ni dosti drugače. Hudo nam je za staro, izgubljeno jopo ali podarjenim peresom, za prodanim avtom, posekanim drevesom, shojenimi čevlji. Vse lahko nadomestimo z novim, lepšim, a lepota, ki smo jo tem stvarem sami vdihnili, ki se je rodila zaradi tolikih skupnih doživetij, se ne vrne nikoli več.

Lepota pa je lahko tudi ovira, težko breme in uničujoča sila. Kot panter in jelen iz basni, nekateri ljudje podležejo njeni osvajajoči, a minljivi sili. Nikoli je ne ponotranjijo, ne svoje, ne lepote drugih ljudi in stvari, kajti redko sploh naklonijo pogled nekomu ali nečemu »nelepemu«. Osiromašeni in lepi gredo tako skozi življenje, kot kometi na zvezdnatem nebu, ki sicer zbujajo nevoščljivost in občudovanje v tisti bleščeči minuti, potem pa utonejo v temo razočaranja in pozabe.

Tisoče povsem »navadnih« zvezd pa sveti naprej, sebi in drugim.

(8)

Natečaj za ilustracijo Ezopovih basni

Uredništvo Katoliškega glasa razpisuje natečaj za ilustracijo Ezopovih basni, ki jih objavlja naš tednik od letošnje 8. številke dalje.

PRAVILNIK:

1. Udeležijo se ga lahko učenci 5. razreda osnovne šole in 1., 2., in 3. razreda srednje šole.

2. Natečaj se deli v dve kategoriji:
a) 5.r. osn. šole in 1.r. srednje šole.
b) 2. in 3. razred srednje šole.

3. Udeleženec lahko pošlje do pet izdelkov v formatu A3.

4. Dela naj prikazujejo ali interpretirajo Ezopove basni v katerikoli tehniki.

5. Izdelek mora biti opremljen z naslovom in z učenčevimi podatki (ime, priimek, naslov, razred, šola, leto starosti).

6. Izdelki morajo dospeti na uredništvo našega lista najkasneje do 20. junija 1993.

7. Posebna strokovna komisija bo dela ocenila in podelila 3 nagrade za vsako kategorijo.

8. Mnenje komisije je nepreklicno.

9. Vsi izdelki bodo razstavljeni.

Zainteresenti lahko dobijo že objavljene basni na uredništvu Katoliškega glasa ali pa pri svojih mentorjih.

Za vsa ostala pojasnila se obrnite na uredništvo Katoliškega glasa.

Sovodnje

Sovodenjska župnijska skupnost bo te dni praznovala 470-letnico posvetitve prve gotske cerkvice in zaključek obnovitvenih del, ki so se pričela ob koncu septembra 1992.

Za zgodovino naj zabeležimo tokratna obnovitvena dela: popravilo strehe na zvoniku in cerkvi, pregled in obnova ometa na celotni površini stavbe, izolacija sten, celotna prenova stopnišča pred cerkvijo, ki je bilo od lip popolnoma premaknjeno in nevarno, ureditev pločnikov, postavitev zidov okoli cerkve, razširitev prostora za peč, nova električna napeljava in centralno ogrevanje, preureditev gotske kapelice v izvirno obliko, ureditev sanitarij, zakristije in njenega podstrešja, zamenjava nekaterih tramov na stropu cerkve, notranje in zunanje barvanje, ureditev zunanjščine, mozaik sv. Martina... Potrebno bo kmalu zamenjati tudi stopnišče v zvoniku.

Obnova cerkve je bila lepa priložnost za preizkus povezanosti in zavzetosti vseh vaščanov za skupno stvar. Po rezultatih sodeč, je ob prenovi cerkve potekala tudi uspešna duhovna prenova in rast Cerkve kot skupnosti. Bogu hvala in njegovi previdnosti! Iskrena zahvala gre vsem vaškim komponentam: posameznikom, družinam, podjetjem, Sovodenjski posojilnici (za mozaik), Občini Sovodnje (za pločnik), ki so tako velikodušno prispevali k ohranitvi verskega in kulturnega spomenika ter olepšanju izgleda vasi. Zato lahko s ponosom ponovimo Slomškove besede: »Lepe cerkve so žive vere in kulture očitna priča«.

Ob tem pomembnem dogodku je izšla lepa knjižica Cerkev sv. Martina Sovodnje ob Soči, ki sta jo skrbno pripravila Verena Koršič in župnik Marjan Markežič. Vključena je v zbirko Sakralni spomeniki Primorske in je prva v zamejstvu.

Predstavitev knjige bo v soboto, 24. aprila, ob 20.30 v cerkvi. Sodelovali bodo: Marija Češčut, Marijan Brecelj, ženski in mladinski cerkveni zbor, Sovodenjska dekleta in člani Sovodenjskega noneta. V povezanosti s to slovesnostjo bo tudi otvoritev razstave slik Irene Petejan ter fotografij v zvezi s cerkvijo.

V nedeljo, 25. aprila, bo ob 10. uri zahvalna maša, ki jo bo vodil msgr. Oskar Simčič. Po maši pa bo prijateljsko srečanje ob kozarcu in prigrizku.

Svet slovenskih organizacij obvešča, da je v teku nabirka za nagrobni spomenik Ubaldu Vrabcu, ki bo postavljen v vasi Rodik. Prispevke lahko oddate na sedež Katoliškega glasa.

Širši odbor Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestal na prvi redni mesečni seji po občnem zboru v ponedeljek, 26. aprila, ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

TEDNIK LJUDSKEGA RADIA
četrtek 20.30
nedelja 19.30 (ponovitev)
- **Bosna ali preživela morala zapada**
- **Hit, kapitalizem bivše partije**
- **Italija: čimprej zapustiti staro**
- **»Primorski dnevnik« je samovoljen pridobitniški projekt**

Koncert cerkvenih pesmi v Štandrežu

Združenje cerkvenih pevskih zborov je imelo svojo razširjeno sejo v četrtek, 15. aprila, pod predsedstvom prof. Lojzke Bratuž. Prišli so zastopniki skoro vseh cerkvenih zborov iz Gorice. Na dnevnem redu je bila tudi zadeva vsakoletnega koncerta cerkvenih pesmi. Po daljši debati so navzoči sklenili, da bo ta koncert v štandreški cerkvi v nedeljo, 23. maja, ob 17. uri. K udeležbi so povabljeni vsi cerkveni pevski zbori, tudi oni iz devinskega dekanata. Vsak zbor nastopi s tremi pesmimi; če bo število zborov preveliko, bo vsak zbor zapel le po dve pesmi, ker ni primerno, da je koncert predolg. Zbori naj izbrane pesmi prijavijo do 1. maja. Izbira je pa poljudna, da so le cerkvene pesmi.

Ko se je pojasnilo vprašanje, ali naj sodelujejo tudi otroški zbori, je bilo stališče odklonilno, češ da bi koncert trajal predolgo, ker se računa na številno udeležbo zborov odraslih pevcev. Otroški zbori naj bi našli kako drugo priložnost, da nastopijo sami, podobno kot na praznik Brezmadežne.

Nekateri udeleženci so izrazili željo in potrebo po nadaljnji zborovski izobrazbi na kakem posebnem tečaju. Ker ZSKP že misli na podoben tečaj, so menili, da je najbolj pametno, če tak tečaj organizirata skupno obe Zvezi.

Ob razhodu so se še domenili, da se na slični razširjeni seji znova srečajo prihodnjo jesen ob koncu počitnic.

Film o Lojzetu Bratužu

Slovenska televizija pripravlja film o Lojzetu Bratužu. Film je že skoraj končan in ga bodo predvajali že proti koncu prihodnjega meseca. Trajal bo približno tri četrt ure.

Primorski Slovenci se tega filma gotovo že veselimo, saj bo prikazal del naše zgodovine v času fašizma.

Razstava desetih likovnih umetnikov v Katoliški knjigarni bo odprta do konca aprila.

Predavanje o slovenski književnosti

Slovenska ljudska knjižnica Damira Feigla bo v naslednjih tednih priredila niz predavanj o slovenski književnosti. Niz bo obsegel štiri predavanja, ki se bodo zvrstila od 22. aprila do 14. maja 1993 ob 17. uri v čitalnici goriške knjižnice v ulici della Croce št. 3.

Predavanja so prvenstveno namenjena dijakom slovenskih višjih srednjih šol, še zlasti dijakom zadnjih razredov. Zamišljena so kot dopolnilna informacija na teme, ki jih zaradi časovne stiske včasih ni mogoče temeljiteje obravnavati v šolskih programih.

PROGRAM

v četrtek, 22.4.: **dr. Marija Pirjevec** s tržaške filozofske fakultete: »Kosovel, Bartol in Pahor - trije slovenski avtorji v francoščini«.

v četrtek, 29.4.: **dr. Matjaž Kmecel** z ljubljanske filozofske fakultete: »Prešeren, Čop in Smole«.

v petek, 7.5.: **dr. Aleksander Skaza** z ljubljanske filozofske fakultete: »Romani Alojza Rebule«.

v petek, 14.5.: **dr. Boris Paternu** z ljubljanske filozofske fakultete: »Poglavja o pesniku Kocbeku«.

Vinko Brumen, prvi ravnatelj slovenskega učiteljišča

Prvi maturanti slovenskega učiteljišča v Gorici v šol. letu 1945-46 z nekaterimi profesorji. (z desne: Birsa, ravnatelj Brumen, Žabkar, Brusova, Golob).

Karel Mihael Attems

Slovenske pridige

Predstavitev bo v petek, 23. aprila, ob 18.30 v dvorani Pokrajinskega muzeja na Goriškem Gradu.

Ob prisotnosti avtorice Lojzke Bratuž bodo o delu govorili Breda Pogorelec, Luigi Tavano in Marko Kravos.

Kulturni dom - Gorica
Založništvo tržaškega tiska
Katoliška knjigarna

Rupa

1. srečanje pritrkovalcev

Prosvetno društvo Rupa-Peč organizira 25. aprila, ob 14. uri, v sklopu župnijskega praznika sv. Marka, obenem tradicionalnega Praznika frtalje, 1. srečanje pritrkovalcev. Vljudno ste vabljeni, da se tega praznika udeležite in ga z umetnostjo popestrite.

PROSVETNO DRUŠTVO »RUPA-PEČ«

prireja dne 25. aprila ter 1. in 2. maja tradicionalni

Praznik frtalje

s sledečim programom:

Nedelja, 25. aprila:	ob 14.00	Srečanje pritrkovalcev
	ob 16.30	Nastop otroških zborov iz Štandreža in Števerjana ter mladinskega pevskega zbora Rupa-Peč Tekmovanje v cvrtju najboljše frtalje
	Sledi	ples z ansamblom Happy Day
Sobota, 1. maja:	ob 16.30	Nastop moške pevske skupine Akord iz Podgore Nastop dramske skupine iz Štandreža z veseloigro »Obravnava«. Slavnostni govor dr. P. Močnika
	Sledi	ples z ansamblom Vrtnica
Nedelja, 2. maja:	ob 16.30	Nastop dekliškega zbora Devin, mešanega pevskega zbora O. Župančič iz Štandreža, moškega zbora Fantje izpod Grmade, moškega zbora Lijak - Vogrsko
	Sledi	ples z ansamblom Happy Day

Ob slikarski razstavi Vladimirja Lakoviča v Doberdobu

Na velikonočni ponedeljek, 12. aprila, je bila v župnijski dvorani v Doberdobu odprta slikarska razstava doberdobskega rojaka, akademskega slikarja Vladimirja Lakoviča. Rojen 10. januarja 1921 v Doberdobu, se je mlad skupaj s starši odselil v Ljubljano, kjer je kot večina naših primorskih politično-ekonomskih emigrantov okusil vse tisto trpljenje, ki sta ga prinašala čas in življenje.

Po sedemdesetih letih je prvič razstavljal v rojstnem kraju, čeprav je imel širom Slovenije in tudi v tujini lepo vrsto razstav. Študij je končal na ljubljanski akademiji in se specializiral pri prof. Gabrijelu Stupici. Med prvimi njegovimi učitelji sta bila: Franc Šantel in Franc Godec. Še prej pa se je na znani obrtni šoli srečal s Francetom Kraljem. Vsi ti so mu vsak na svoj način dali svojstven pridah pri njegovem enkratnem umetniškem snovanju.

Razstava ima dva dela: »Iz skicirke in znanci«. Malokdaj imamo priliko obstati ob risbi ali skici tega ali onega slikarja. Tokrat se nam je prav ta umetniška zvrst ponudila mimogrede. Skica je prvo slikarjevo zaznalno sporočilo, ki se porodi v stiku z objektom, ki ga slikar želi upodobiti, neglede na slikarsko tehniko. Prav ta prvi stik, ki je tudi vizuelno emotivno inspiracijski se odkriva v vsej moči in lepoti pri Lakovičevi razstavi.

Razstavo je pripravilo društvo Hrast, v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij in sodelovanjem Goriškega muzeja iz Nove Gorice.

V. Lakovič: Znanci

Bogat kulturni večer sta popestrila s klavirskim recitalom Lucija Lavrenčič in Aleksander Radetič. Slikarja je predstavila predsednica SSO Marija Ferletič. Kot gost večera je spregovoril tudi dr. Anton Vencelj, ki je pri slovenski vladi odgovoren za Slovence po svetu. Po stari kraški navadi je predsednik društva Hrast g. Marijo Vižintin podaril slikarju lično majoliko okrašeno z doberdobsko cerkvijo, kot simbol povezave na rodno grudo.

Razstava bo odprta do nedelje, 9. maja. Ogled je možen po dogovoru, ali predhodnem sporočilu na telefon 78004. **A.K.**

Indaba 1993

V duhu medsebojnega prijateljstva in spoznavanja je v nedeljo, 18. aprila, prišlo do srečanja med štirimi skavtskimi organizacijami v Trstu: SZSO, AGESCI, AMIS in FSE. Srečanje je potekalo pod zanimivim nazivom INDABA, kar nas spominja na kulturo in tradicijo afriških plemen. To je bila enkratna priložnost, da smo zaživeli v prijateljskem stiku s tržaškimi italijanskimi skavti, ki so tudi sami dali pobudo za to doživetje in nas prijazno povabili v svojo sredino.

Že pred mesecem dni so se v Finžgarjevem domu na Opčinah zbrali vodniki vseh tržaških skavtskih organizacij, ki so določili program in sestavili skupine, za katere so izbrali tudi klice.

Tako se je v nedeljo vsaka skupina zbrala na krajevnih sedežih tržaških skavtov, ki so bili za to priložnost lepo okrašeni s slikami in napisi o zgodovini posameznih vodov. Pri svojem obiskovanju sedežev smo morali z mimiko prikazati zgodovino voda, mimogrede pa smo se na tem »pohodu« še naučili pesem o INDABI, ki je med svojimi kiticami vsebovala tudi slovenski del. Med potjo so se med nami spletle vezi, pogovarjali smo se o delovanju naših vodov ter spoznali, da nas druži skupna pot, po kateri bi morali nadaljevati. Slovesni trenutek tega srečanja pa je potekal v popoldanskih urah na trgu sv. Antona Novega. Tu smo se vsi združili v ogromnem krogu, posamezni vodniki pa so sproti prinašali dele puzzlov, ki so jih med potjo dobili na sedežih skavtskih skupin, nato pa smo sestavili misli o bratstvu in medsebojnem povezovanju ter skupni znak (lilije in deteljice). Misli in trenutki o bratstvu in enakosti so nato zazveneli še ob mikrofonu, ko so jih izrekli predstavniki skavtskih organizacij. Sklepna Pesem slovesa, ki smo jo zapeli vsak v svojem jeziku, je v nas utrdila vezi in namen, da bomo še v naprej sodelovali pri takih pobudah. Z željo da bi nam to pomagalo pri duhovni rasti, smo se nato vsi zbrali pri sv. maši v cerkvi sv. Antona Novega in tako zaključili srečanje, ki pa ne sme v nas ostati le kot doživetje, ampak kot vzgib za nadaljnje spoznavanje in rast v medsebojnem razumevanju in strpnosti.

Jadranka Cergol

Gospod Jože Špeh - tržaški duhovnik

S posebnim škofijskim dekretom z dne 4. marca 1993 je postal g. Jože Špeh tržaški duhovnik, inkardiniran v tržaško škofijo.

G. Jože je dušni pastir na Kontovelu in v Barkovljah, poučuje verouk v šoli, vodi razne mladinske skupine in skrbi več časa za medžupnijsko katehezo vsak mesec v prostorih v ul. Donizetti. Z veseljem sprejemamo gorečega duhovnika v našo sredo.

SLOVENSKA SKUPNOST
Deželna komisija za kulturo in občila

Kakšno televizijo si želimo

Pomorska postaja dvorana Vulcania
Trst, 23. aprila 1993, ob 16. uri.

Stavka uslužbencev Primorskega dnevnika

V četrtek, 15. t.m., smo na prvi strani Primorskega dnevnika lahko prebrali sporočilo delavcev tega časopisa o odločitvi, da bodo stavkali do torka, 20. t.m.. Na ponedeljkovi skupščini pa so delavci PDk-a odločili, da bodo stavko nadaljevali. Slednjo so oklicali zaradi namere upravnega sveta Založništva tržaškega tiska o ponovnem krčenju števila svojih uslužbencev (ob službo naj bi prišla približno polovica ljudi). Nič kaj laskavo se ne izražajo o založniku Melziju in drugih italijanskih partnerjih, ki so vstopili v novonastalo družbo PRAE, ki upravlja Primorski dnevnik-Republiko. Trdijo, da gre tu za sam obstoj časopisa, da je to zadnja bitka za obstoj neodvisnega Primorskega dnevnika in pozivajo »Vse naročnike, bralce, odgovorne dejavnike slovenske manjšine v Italiji in vse demokratične stranke, da v tem trenutku izkažejo svojo navezanost na naš dnevnik in se angažirajo z ramo ob rami za njegovo samostojnost in njegov obstoj.« Uprava ZTT in DZP-PRAE pa v svojem sporočilu izražata na račun odločitve uslužbencev »začudenje«.

Vse kaže torej, da se projekt Primorski dnevnik-Republika ni ravno rodil pod srečno zvezdo. Baje ni ta načrt nikoli resnično zaživel (v Sloveniji prodajo baje samo 8.000 izvodov na 30.000 načrtovanih). V trenutku, ko to pišemo, je stavka še v teku in ne vemo za bodoče razplete. Kljub temu bodo morali vodilni kadri pri ZTT-ju in Primorskemu dnevniku temeljito premisliti o nadaljnjih potezah. Načrt časopisa, ki naj bi bil neuradno glasilo trenutnega predsednika slovenske republike in bivšega zunanjega ministra — tudi na škodo zamejske specifike — je propadel. Treba se bo torej vrniti k predlogu, po katerem naj bi Primorski dnevnik postal glasilo celotne slovenske manjšine in ne več sredstvo za dosego interesov nekega ozkega kroga ljudi. V tem smislu bo morala teči beseda o bodoči usodi Primorskega dnevnika.

nl

Podelitev nagrade »Vstajenje«

V ponedeljek so v Društvu slovenskih izobražencev v ul. Donizetti slovesno podelili 30.literarno nagrado »Vstajenje«. Prejel jo je tržaški pisatelj Igor Škamperle za svoj prvenec Sneg na zlati veji. Roman je izšel konec lanskega leta pri ZTT v Trstu.

Kot je na podelitvi povedal prof. Martin Jevnikar, je komisija omenjene literarne nagrade letos pregledala kar 24 del, ki so jih lani izdali zamejski ustvarjalci. Prof. Pavle Merkù je v svoji predstavitvi poudaril, da je Škamperletov roman z vseh vidikov zelo tehtno delo. To so lahko ugotovili tudi udeleženci večera, ki romana še niso prebrali, saj sta Matejka Maver in Livio Valenčič prebrala dva odlomka iz knjige. Denarno nagrado v imenu Hranilnice in posojilnice z Opčin je izročil prof. Robert Petaros. V zadnjem delu večera je spregovoril še nagrajenec sam, ki je prepričljivo odgovarjal na vprašanja občinstva. **(mab)**

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 26. aprila 1993, srečanje s publicistom arh. Edom Ravnikarjem. Tema pogovora bodo njegova kritična stališča do sodobne slovenske stvarnosti. Začetek ob 20.30.

Ob razstavi »Ricmanjski pomniki«

Cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih je zaživela v času zapoznelega baroka, to se pravi v drugi polovici 18. stoletja. Svoj pečat ji je dal celo cesarski dvor na Dunaju, zlasti po prizadevanju cesarice Marije Terezije in njenega sina Jožefa II. Ko se je torej takratni skromni Trst začel odpirati svetu in cesarstvu, so tudi Ricmanje doživeli svojo pomlad. Škoda, da se je ta idila le kmalu izpela, ko so revolucijska leta v Avstriji in Evropi začrtala nadaljnjo pot, ki ni bila več naklonjena cerkveni politiki prejšnjih časov. In zato nenaklonjena tudi ricmanjski cerkvi, ki se je od časa Francozov dalje le težko prilagajala novim razmeram.

K sreči je takrat še dalje delovala na Dunaju visoka šola za kroj in vezenine. Iz te šole in njenih delavnic je Marija Terezija že prej pošiljala v Ricmanje dragocena mašna oblačila, ki jih še danes občudujemo po njih dovršenosti. Nekaj iz te zapuščine Marije Terezije so obiskovalci našli razstavljenega v dvorani.

Ob koncu se je g. župnik Kosmač toplo zahvalil Goriškemu muzeju, ki je prišel na pomoč s svojimi strokovnimi močmi in sredstvi. Zahvalil se je še Svetu slovenskih organizacij in njegovi predsednici Mariji Ferletič.

Repentabor - Svet na meji

V knjižni zbirki Življenje na Krasu je pred kratkim izšla prva knjiga z naslovom Svet na meji - Repentabor. Napisala jo je Nada Morato. Avtorica nam predstavi repentabrsko območje od prazgodovinskih časov do današnjih dni.

Piše o raznih najdbah v praseliščih in gradiščih tega kraškega sveta, nato o rimskem obdobju in o kasnejši slovenski kolonizaciji. Prvi pisani vir o imenu kraja Repen je iz 2. polovice XIII. stoletja. Kasneje so tudi to območje ogrožali turški vpadi. V času velikega razvoja tržaškega pristanišča je podeželje imelo nemajhne koristi. Pregled se nato nadaljuje do današnjih dni, ko je meja po II. svetovni vojni repentabrsko skupnost razdelila.

Poleg zgodovinskega pregleda nam avtorica knjige postreže s številnimi najrazličnejšimi podatki, ki bodo zanimali predvsem tamkajšnje ljudi. Objavljen je tudi bogat seznam virov in literature ter cela vrsta ustnih virov. Poskrbljeno je za povzetek v italijanščini. Knjiga je srednjega formata, šteje nad 110 strani in je bogato ilustrirana, na ovitku tudi barvno. Izšla je v nakladi 2000 izvodov **(mab)**

Pravoslavna Velika noč v Trstu

Srbsko-pravoslavna skupnost v Trstu je v nedeljo, 18. aprila, praznovala Veliko noč. Obredi so se pričeli v petek, 16. aprila, s spominjanjem na Kristusovo trpljenje. Naslednji dan, to je v soboto, 17. aprila, pa se je opolnoči odvijala vstajenjska procesija okoli cerkve sv. Spiridiona, kateri je sledil vstajenjski obred. V nedeljo zjutraj ob 11. uri se je pričela slovesna velikonočna liturgija, katere se je udeležilo nenavadno veliko število ljudi. Baje so bili prisotni mnogi srbski begunci z vojnih področij bivše Jugoslavije. Vse obrede je seveda vodil paroh Radović.

Škrat št. 3 - 4

Izšla je velikonočna številka glasila Sklada Mitja Čuk »Škrat«. V njej lahko preberemo vrsto zanimivih prispevkov o velikonočnih običajih s posebnim ozirom na naše zamejstvo. Zelo posrečen je npr. članek Jelke Cvelbar o praznovanju Velike noči na Opčinah v preteklosti. Versko misel je za tokratno številko prispeval g. Jože Špeh. Nadalje najdemo pogovor z dr. Ivanom Simuničem, tržaškim zdravnikom, ki je za nekaj let šel službovat v Afriko, Katja Simunič pa piše o prvem sv. obhajilu v Afriki. Sledi prispevek Marije Strojin Moj otrok ne bo nikoli odrastel, ki obravnava problematiko rojstva prizadetega otroka. Dalje lahko preberemo članke običajnih sodelavcev Škrata o učinkovanju televizije, negi zob pri otroku in koristnosti sanj. Stanka Korošec Malalan je prispevala članek o cepljenju psov, Jelka Cvelbar pa članek o malih živalih, ki so za otroke primerne. Sledijo rubrike in prispevki o raznih igrah in vajah, Peter Suhadolc pa piše o filatelističnih katalogih in revijah. Na koncu pa se nahaja še poročilo o VII. zimskih igrah Sklada Mitja Čuk z lestvico.

Zbor »J. Gallus« bo nastopil na reviji »Naša pesem«

Konec tega meseca se bo v Ljubljani odvijala znana zborovska revija »Naša pesem«. Na njej bo v soboto, 24. t.m., nastopil tudi mešani zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta pod vodstvom Stojana Kureta. Slednji bo na reviji vodil tudi Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane. Zbor »J. Gallus« bo izvajal dve skladbi Marija Kogoja, in sicer Kupo življenja — ki je na reviji obvezna pesem — ter Barčico. Sledil bo odlomek Cum Sancto Spiritu iz Male slovesne maše Gioacchina Rossinija, svoj spored pa bo zbor zaključil z rezijansko ljudsko v priredbi Pavleta Merkùja Jnjen čeua iti gna. Poudarek bo torej na dveh tržaških slovenskih skladateljih (Kogoju in Merkùju).

V svojem še ne dveletnem delovanju je zbor »J. Gallus« dosegel zelo dobre rezultate. Omenimo naj samo prvo mesto v kategoriji ljudskih pesmi na tekmovanju v Vittoriu Venetu, kjer si je zbor zagotovil tudi posebno nagrado »Efrem Casagrande«. Posebno pozornost posveča zbor skladatelju Mariju Kogoju. Glasbeni ustvarjalnosti slednjega je posvetil abonmajski koncert Glasbene matice novembra lani, ko so potekale slovesnosti ob Kogojevi stoletnici rojstva in ko je bila po njem poimenovana tržaška šola Glasbene matice.

Otvoritev stadiona in nogometna tekma

V sredo, 14. aprila, so v Trstu otvorili nov nogometni stadion, poimenovan po slavnem trenerju Nereu Roccu. Slavnostni otvoritvi, katere so se udeležili predstavniki oblasti, škof Bellomi (ki je stadion blagoslovil) ter predsednik italijanske nogometne zveze Matarrese, je sledila nogometna tekma med državnima reprezentancama Italije in Estonije.

Gradnjo novega stadiona je spremljalo nič koliko polemik, tako glede ovir za normalen avtomobilski promet kot parkirišč.

Pod vprašanjem pa je celo smotrnost sama tega velikega športnega objekta, ki po mnenju mnogih presega potrebe tržaškega nogometa in športa sploh. Veliko je namreč nerešenih problemov, ki bi verjetno imeli prednost, kot npr. problem telovadnic itd.

Romanje v Rim iz Tržaške

Tudi slovenski verniki iz tržaške škofije se bomo udeležili srečanja s svetim očetom v Rimu v soboto, 15. maja.

Za potovanje v Rim so na voljo razne možnosti. Slovenski duhovniki smo se odločili za naslednjo varianto.

Četrtek, 13. maja 1993: zjutraj odhod z avtobusom iz Trsta. Postanek v Firencah. V Rimu razmestitev po sobah v hotelu, večerja in počitek.

Petek, 14. maja: z vodičem ogled Rima.

Sobota, 15. maja: dopoldne sv. maša v baziliki sv. Petra, potem srečanje s svetim očetom. Popoldne prosto.

Nedelja, 16. maja: odhod iz Rima. Sv. maša v romarski cerkvi »Madonna delle Vertighe« pri Arezzu. Kosilo pri Firencah. Zvečer doma.

Potovaje z udobnimi avtobusi. V Rimu bivanje v hotelu I. kategorije. Sobe z dvema posteljama. Za enoposteljno sobo doplačilo. Hrana od večerje prvega dne do kosila zadnjega dne.

Stroški: 435.000 lir. Ob vpisu se da na račun 200.000 lir, ostalo do 1. maja 1993.

Vpisovanje: do 5. aprila, če ne bo že prej napolnjen avtobus. Vpis pri svojem duhovniku ali naravnost pri Stanku Zorku v Rojanu, ki daje tudi vsa pojasnila. Tel. 41-46-46 (ob uri kosila ali večerje).

Berite tudi katoliški GLAS

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
KRSTNA UPRIZORITEV

Milan Kleč

Vsega je kriva Marjana Deržaj

Režija Dušan Mlakar

v soboto, 24. aprila, ob 20.30 - ABONMA RED F
v nedeljo, 25. aprila, ob 16.00 - ABONMA RED G
v sredo, 28. aprila, ob 20.30 - ABONMA RED G
v četrtek, 29. aprila, ob 20.30 - ABONMA RED E

Ponovitev v Gorici - gledališče »G. Verdi«

v torek, 27 aprila, ob 20.30 - ABONMA RED A in B

ŠPORT

Sloga
Olympia CDR
3:1 (15:8, 15:13, 11:15, 15:10)

Olympia: Terpin S., A. in Janez, Vogrič A. in M., Petejan, Šfiligoj, Devetak, Povše.

Sloga se je na domačem igrišču oddolžila Olympii za poraz iz prvega dela prvenstva. Tržačani so bili dosti bolj motivirani, saj so točki potrebovali v boju za obstanek v ligi. Njihova zmaga je bila povsem zaslužena, saj so igrali celo tekmo zbrano in požrtvovalno ter so ob burnem navijanju organiziranega občinstva prikazali tudi nekaj lepih akcij. Olympii je delal težave slab blok, zaradi česar je bila tudi obramba večkrat v zadregi.

V prvem setu je hitro povedla Sloga (8:3) ter prednost brez težav obdržala do konca. V drugem setu je končno prišlo do reakcije gostov, ki so bili na začetku v rahli prednosti. To prednost so obdržali do 10:12, takrat pa so jih domačini prehiteli ter tudi ta niz zaključili v svojo korist. Le v tretjem setu so slogaši kazali znake utrujenosti in slabe koncentracije, tako da so zagrešili precej nepotrebnih napak in dovolili Olympii, da je osvajala točke brez posebnega truda. V četrtem setu pa se je slika popolnoma obrnila, saj so tokrat gostje grešili kot za stavo. Slogaši so dosegli visoko prednost (10:4) ter jo obdržali tudi do konca tekme.

Igor Povše

Na samo Veliko noč je v večernih urah zaključil življenjsko potovanje župnik Ferdinand Babnik

Pokojni se je rodil v Ljubljani, 27. aprila 1913. Bog mu je dal na življenjsko pot praktični razum z energijo in socialnim čutom. Kot študent je delal v skavtizmu. Kot bogoslovec se je ves predal karitativnemu delu med najrevnejšimi na Galjevici in v ljubljanski »Sibiriji«. Na Zabreški planini je popravil star senik v študentovsko kočo s kapelico, kamor so hodili poleti otroci iz omenjenih kolonij na poletne počitnice. V duhovnika je bil posvečen 3. decembra 1939. Leta 1943 ga je škof Rožman vzel za tajnika. Bil je tudi njegov šofer. Tako je 5. maja 1945 vozil škofa v Celovec, kamor ga je klical salzburški nadškof in celovški upravitelj dr. Roracher. Iz Celovca se je hotel škof Rožman vrniti v Ljubljano, pa se mu je pokojni uprl in ga odpeljal v Anras na Tirolsko. Po škofovem naročilu je dobro leto kasneje odšel v Švico, da je tam organiziral pomoč za begunce po taboriščih. Tam je bil približno dve leti. Ker pa Švicarji niso takrat sprejemali beguncev, je odšel na Holandsko, kjer je organiziral pomoč beguncem. Prevzel je tudi dušno pastirstvo med Slovenci na Holandskem. Tam je oživil društva in slovensko folkloro.

Po nekaj letih se je vrnil v Avstrijo in deloval najprej v celovški škofiji, nato je odšel v salzburško nadškofijo, kjer je bil župnik v St. Margarethnu v Lungau, nato v Schleedorfu nad Salzburgom in nazadnje v Reithu pri Kitzbühlu na Tirolskem. Povsod je obnovil župnišča. Bil je velik ljubitelj cvetja in rož. Zato je uredil tudi povsod vrtove, da so jih občudovali vsi, ki so hodili mimo. Ljubil je tudi svoje župljane in veliko storil za njih večni blagor.

Organiziral je veliko romanj v Sveto deželo, tudi slovenskih. Če je v Marijini cerkvi v Nazaretu tudi Slovenija navzoča, je to zasluga g. Nandeta. Na njegovo pobudo so tam napravili Kregarjev mozaik, katerega original je v ježenski cerkvi v Ljubljani.

Ko je telesno onemogel, saj je bil vse življenje bolehen, je prosil za pokoj in se naselil najprej v Steindorfu, kjer je dejansko vodil župnijo. Blizu si je postavil dom in se tam naselil. Pomagal je v mali župniji Tiffen, kjer je bil tudi 15. maja pokopan.

Bog naj mu bo plačnik za vse, kar je storil v božjem vinogradu.

L.C.

V Štandrežu umrl Valter Reščič

V 43. letu starosti je zaradi hude bolezni umrl v Štandrežu Valter Reščič. Številni sorodniki, znanci in prijatelji so ga pospremili na zadnji poti na domače pokopališče v torek, 20. aprila.

Pokojnik je bil več let predsednik štandreške rajonske konzulte, izvoljen na listi italijanske socialistične stranke.

Zanimal se je predvsem za športno področje, nekaj časa je sodeloval tudi pri dramski skupini prosvetnega društva »Štandrež«.

Sožalje

Dramski odsek prosvetnega društva »Štandrež« izreka globoko sožalje družini ob prerani smrti Valterja Reščiča.

CERKEV V IVANČNI GORICI ZAHVALA

G. dekan in verniki iz Ivančne Gorice se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so že darovali za njihovo cerkev sv. Jožefa in prosijo še nadaljne naklonjenosti. Notranjost cerkve potrebuje še mnogo opreme.

* * *

Vsak narod potrebuje jasna moralna načela, brez tega ni miru, ne sožitja, ne veselega dela.

Radio Trst A

Spored od 25. aprila do 1. maja 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder. Zlata Jurin: »V rekordnem času okoli sveta«. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.30 Filmi na ekranih. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Janez Povše: Izzivi in pozivi Marjana Rožanca. 15.30 Krajevne stvarnosti.

Ponedeljek: 8.10 Jugoslavija po letu 1945. 8.55 15 minut z... 9.10 »Ljubi... ne ljubi«. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Ivan Cankar: Podobe iz sanj. 12.00 Kamen in sonce. 12.40 Primorska poje. Moški zbor Mirko Filej iz Gorice vodi Zdravko Klanjšček. 13.20 Gospodarska problematika. 14.10 Nagradna abeceda. 15.10 Nikoli ni prepozno za učenje. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Torek: 8.10 Glasbene novosti. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Ivan Cankar: Podobe iz sanj. 12.00 Nepoznani planet Zemlja. 12.20 Made in Italy. 12.40 Primorska poje. Višarski kvintet iz Ukev vodi Anna Missoni. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 »Rosa L. - kronika o neki revolucionarki«.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev. 9.30 Revival. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Ivan Cankar: Podobe iz sanj. 12.00 Male skrbi - veliko veselje. 12.40 Primorska poje. Ženski zbor Prosek Kontovel vodi Benjamin Makovec. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Tihotapstvo, ropi, krivolovi in druga hudodelstva ob meji.

Četrtek: 8.10 Obtoženci 2. tržaškega procesa. 9.30 Revival. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Ivan Cankar: Podobe iz sanj. 12.00 Moja srečanja z ljudmi v stiski. 12.40 Primorska poje. Mešani zbor Rupa Peč vodi Zdravko Klanjšček. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.30 Mladi val.

Petek: 8.10 Okno na Arbat. 9.00 Literarni utrinek. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Ivan Cankar: Podobe iz sanj. 12.00 Alpe-Jadran. 12.40 Primorska poje. Mešani pevski zbor Primorec-Tabor iz Trebč in z Opčin vodi Matjaž Šček. 13.30 Iz preteklosti v sedanjost. 14.10 Otroški kotiček: »Barvna šahovnica«. 14.30 Od Milj do Devina. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Sobota: 8.30 Kulturni dogodki. 9.00 Bučanje himalajskih hudournikov. 10.00 Festival komorne glasbe 20. stoletja v Radeńcih. 11.30 Ivan Cankar: Podobe iz sanj. 12.00 Ta rozajanski glas - Oddaja iz Rezije. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Ciril Zlobec: »Italijanska srečanja slovenskega pesnika«. 16.00 Šaljivo - resno. 17.00 »Še pomnite, tovariši!«, koncert ob 20-letnici Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič v Zgoniku. 18.00 Janez Povše. Izzivi in pozivi Marjana Rožanca.

DAROVI

Ob. 1 obletnici smrti ljube mame Betine: Mirjam za misijonarja Zabret Ludvika - Indija 100.000; za Dom srečanja na Višarjah 100.000; Vilma in Vida za Zavod sv. Družine 50.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah in za ogrevanje: namesto cvetja na grob pok. Mirki Lavrenčič por. Štoka, Zorko in družina 50.000; druž. Tul 1.000.000; N.N, 100.000; N.N. 50.000; druž. Slavec, ulica 54, 100.000; druž. Tul (118) 100.000; druž. Purger (ulica 70) 15.000; ob smrti Lojzeta Tula, hči Sonja 100.000; namesto cvetja pok. Lojzetu, dolgoletnemu c. pevcu, druž. Tul (118) 50.000; v isti namen druž. Tul (ulica 50) 100.000; v isti namen, svojemu botru, Imelda 50.000; ob smrti očeta Rudolfa Tula, sin Milan z družino 300.000; namesto cvetja pok. Rudolfu, sosedje 50.000; v isti namen druž. Terčič 30.000; namesto cvetja na grob sorodniku Rudolfu, Danilo Tul in Ljuba 50.000 lir.

Za cerkveni pevski zbor Mačkolje: ob smrti očeta Rudolfa, sin Milan z družino 100.000; ob smrti očeta Lojzeta Tula, hči Sonja 200.000; ob smrti nonota Lojzeta, vnukinja Dobrina 100.000 lir.

Za otroški zbor Slov. šopek«: ob smrti nonota Lojzeta Tula, vnukinja Dobrina 100.000; ob smrti očeta Rudolfa Tula, sin Milan z družino 100.000; namesto cvetja pok. stricu Rudolfu, Floria z družino 100.000 lir.

Za vaške skavte: ob smrti očeta Rudolfa Tula, sin Milan z družino 100.000 lir.

Za Slov. Karitas: druž. Tul (Mačkolje) 500.000 lir.

Za Marijanišče: druž. Tul (Mačkolje) 100.000 lir.

Za begunce iz BiH; N.N. iz Rojana 200.000, družina iz Genove 250.000, Gerlanc Ivanka 50.000, Bratina Ivanka 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Mira Bole v spomin staršev 100.000 lir.

Bole Katarina: po 100.000 za misijone in Marijin dom v Rojanu.

Marija Trinko: 100.000 za lačne po svetu in 50.000 za misijone.

N.N. iz Rojana: po 500.000 za lačne po svetu in Marijin dom v Rojanu.

Za Katol. glas: Klara Tul, Mačkolje 50.000 lir.

Za misijone: Ana Furlan 100.000 lir.

Vrh. Za cvetje za veliko noč: Štefanatovi 10.000 lir.

Rupa. Za slov. misijonarje (gg. Štanta in Kos): MPZ Rupa-Peč v spomin na pok. Lenarta Kosiča 200.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N.N. ob križevem potu 200.000 lir.

Vrh. Za cerkev: Danilo Daneu 10.000; Vrh štev. 20/a 10.000; Remo Devetak, v spomin na ženo Zmago ob 10. obletnici smrti 10.000 lir.

Za cerkev na Sv. Gori: N.N. Podgora 100.000 lir.

Za Katol. glas: v spomin Lenarda Kosiča D. in Z. 200.000; ob 1. obletnici smrti Marice Lupinc, druž. Lupinc 50.000 lir.

Za misijonarja I. Štanta: N.N. 500.000 lir.

Za p. Kosa: N.N. 500.000 lir.

Za semenišče v Vipavi: N.N. 1.000.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: Jelka Terčon Šah v spomin pok. Mire Lavrenčič Štoka 50.000 lir.

Za misijone: v spomin pok. mame Marije Žbogar, Albina Bandelli 100.000 lir.

Za cerkev v Sovodnjah: N.N. 50.000; Gizela Vižintin-Devetak 100.000; L. in E. Devetak ob smrti nečaka Zorana Komica 100.000; sestra in nečakinje namesto cvetja na grob Romana Devetaka 200.000; N.N. 150.000; N.N. 100.000; N.N. 100.000; N.N. 200.000; T.C. 100.000; N.N. 200.000; T.M. 30.000; N.N. 200.000; Veronika 50.000; P.A. 110.000; družina Novak 100.000; N.N. 50.000; N.N. 500.000; družina Ožbot Giulio in Ana Cotič 500.000 lir; družina Butkovič Drago 150.000; N.N. 100.000; P.J. 40.000 lir.

Za Slovensko Karitas: Z.S. 150.000 lir.

Za slovenske misijonarje: V spomin na g. Mirka Rijavec, Darko in Zinka 100.000; v spomin na Mirko Lavrenčič-štoka daruje Angela Mljač za Marijin dom pri Sv. Ivanu 20.000 in za Mladiko 20.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: D.Z. 50.000 lir.

Za cerkev na Peči: Malič Rudolf, ob krstu vnuka Samuela 100.000 lir.

Za Športno društvo Soča: Remo Devetak, v spomin na ženo Zmago ob 10. obletnici 50.000 lir.

N.N. iz Rojana po 500.000 lir za lačne po svetu iz za Marijin dom v Rojanu.

Marija Trinko daruje 100.000 za lačne po svetu in 50.000 lir za misijone.

Bole Katarina daruje po 100.000 lir za misijone in za Marijin dom v Rojanu.

Za begunce iz BiH: Gerlanc Ivanka 50.000, Bratina Ivanka 50.000; Družina iz Genove 250.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: druž. Corva, Trst, v spomin pok. sina in brata Walterja 100.000; M.B., Trst, 100.000; druž. Tul, Log, 80.000; druž. Žuljan-Romano, Ricmanje, 50.000; Milka Petaros, Trst, 50.000; Kuret Josip in Elizabeta, Ricmanje, v spomin na pok. starše Kuret 25.000; in na pok. moža Branka 25.000; Marija Petaros, Ricmanje, v spomin pok. moža Branka 20.000; druž. Mohorovičič, Ricmanje, 20.000; druž. Tul, Log, 80.000 lir.

Za begunce iz Bosne: druž. Corva, Trst, v spomin na pok. sina in brata Walterja 200.000 lir.

Za cerkev sv. Uršule v Logu: Marija in Marko Udovič, Trst, v spomin na pok. mamo Elviro 100.000 lir.

Ob 1. obletnici smrti drage mame Marije Lupinc darujeta Nadja in Edi Košuta 50.000 lir za Slovenik v Rimu.

- Marjan Dolenec v spomin na sestro Nadjo daruje 100.000 lir za cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu.

Za Slov. Vincencijevo konferenco v Barkovljah: v spomin na Pepko Tomadin vd. Brišček, N.M. 20.000 lir. Za misijon P. Kosa: Pepka Škerlavaj in Berta Vremec 40.000; Danila Vidau 20.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: v spomin na Bernardko Novak in na Pavla Baretto, daruje Alojzij Pahor 15.000 lir.

Za cerkev Sv. Ivana v Go: N.N. 20.000 lir.

Za Slov. Karitas: N.N. 20.000; namesto cvetja na grob pok. Marije Kocijančič vd. Oblak, druž. Žerjal in Kozman 200.000 lir.

NA - RA: za Katol. glas 100.000; za Katol. dom 100.000; za misijone 100.000 in za Karitas 200.000 lir.

Za Katol. dom: N.N. 50.000 lir.

Za Karitas: N.N. 100.000; N.N. 115.000; v počastitev spomina Marice in Olge Drole, daruje C.T. 50.000 lir.

Za mis. I. Štanta: namesto cvetja pok. Jordanu Zavadlavu, druž. Aleš Komjanc 50.000 lir.

Za ŠZ Olympia: v spomin na Karla Brešana, Jordana Zavadlava in Alojzije Hlede, darujejo Ida, Agata in Simon 200.000 lir.

Za Katol. glas: N.N. 20.000 lir.

Za slov. misijonarje: F.H. 150.000; N.N. Peč 150.000; N.N. 100.000 lir.

Za cerkev v Rupi: Ema Maraž 20.000 lir.

Za cerkev v Ivančni Gorici (pri Fortunatu v TS): N.N. v spomin na Tončko Slejko 50.000; drugi darovalci 80.000 (skupaj 130.000 lir).

NABIRKA ZA KATOLIŠKI TISK

Boršt	165.000 lir
Bazovica	66.000 lir
Pesek	40.000 lir

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ZAHVALA

Na Veliko noč je ponižno odšla naša draga dobra mama

CECILIJA HVALA

pred vstalega Kristusa, pravičnega sodnika po zasluženo plačilo. Vsem našim vaščanom, sorodnikom in prijateljem, ki so jo sočuteno pospremili k zadnji zemeljski postaji na pokopališče na Pečinah in vsem za izraze sožalja, se hvaležni globoko zahvaljujemo.

Žalujoči hči Milka Ciglič z družino in vse sorodstvo

Števerjan, 22. aprila 1993

KATOLIŠKI GLAS
Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Podurednštvo: Trst, ul. Donizetti, 3
Tel. 040/370846 - Fax 040/633307
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Glavni in odgovorni urednik: Dušan Jakomin
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo
Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1200 lir
Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000
Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA